

NOTAT

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om regulering af sociale medier

3. marts 2022

1. Baggrund om lovforslaget

Lovforslaget tager afsæt i regeringens udspil ”Sociale mediers ansvar – Skærpede krav til sociale medier og digital dannelse af børn og unge”, der blev lanceret 15. august 2021.

Med lovforslaget forslås det bl.a., at tjenesteudbydere af en kommunikationsplatform, herunder en datingtjeneste eller en gamingtjeneste og tjenesteudbydere af en gruppebeskedtjeneste, der tillader over 5000 deltagere, med over et vist antal brugere i gennemsnit i Danmark i det forgangne kalenderår med visse undtagelser forpligtes til at etablere en procedure for håndtering af klager over ulovligt indhold inden for tidsfrister.

Tjenesteudbyderne skal endvidere etablere en procedure for efterprøvelse af deres afgørelser om fjernelse, blokering eller fastholdelse af anmeldt indhold, ligesom de pålægges en oplysningsforpligtelse over for anmeldere, og de brugere, som får fjernet eller blokeret sit indhold. Det følger videre af forslaget, at tjenesteudbydere skal aflægge gennemsigtighedsrapporter med informationer om efterlevelsen af deres forpligtelser i henhold til lovforslaget og nærmere beskrivelser af bl.a. deres egne indsatser for at modvirke ulovligt indhold.

Det bemærkes, at Europa-Kommissionen den 15. december 2020 fremsatte forslag til forordning om et indre marked for digitale tjenester (DSA). Denne forordning har til formål at modernisere og præcisere digitale platformes forpligtelser ift. ulovligt indhold. I forbindelse med denne forordnings ikrafttræden, vil forpligtelser i lov om regulering af sociale medier alene kunne opretholdes i det omfang, de flugter med forpligtelserne i forordningen.

2. Høringsperioden

Forslaget har været sendt i høring den 20. december 2021 med høringsfrist den 21. januar 2022.

3. Oversigt over hørte organisationer, foreninger m.v.:

Aarhus BSS, AAU - Aalborg Universitet, ADIPA – Association of Danish Intellectual Property Attorneys, Advokatsamfundet, AE - Arbejderbevægelsen Erhvervsråd, Amnesty, ATP, AU - Aarhus Universitet, BL - Danmarks almene boliger, Børns Vilkår, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, CBS – Copenhagen Business School, Center for Digital Pædagogik, Ce-

vea, CEPOS, Den Danske Dommerforening, Danske Advokater, Dommerfuldmægtigforeningen, Danmarks Statistik, Danmarks Nationalbank, Dansk IT, Danske Universiteter, Dansk Standard, DI, Danske Handicaporganisationer,, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Danske Medier, Danske Regioner, Dataetisk Råd, Datatilsynet, Det centrale Handicapråd, Digitalt Ansvar, Dignity, DKCERT - Danish Computer Security Incident Response Team, Det Kriminalpræventive Råd, Domstolsstyrelsen, DTU – Danmarks Tekniske Universitet, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FDIH - Foreningen for Danske Internethandel, Finans Danmark, Finanstilsynet, Forbrugerbudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Forum for digital sikkerhed, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, Færøernes Landsstyre, Greenpeace, HK Danmark, Institut for Menneskerettigheder, IT-Brancheorganisationen, ITU – IT-Universitet i København, IT-Politisk Forening, Journalistforbundet, Justitia, KL, KOMBIT, Kosmetik- og Hygiejnebranchen, Kreativitet og Kommunikation, Kriminalforsorgsforeningen, KU - Københavns Universitet, Københavns Byret, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen for førtidspensionister, Landsforeningen, Ældre Sagen, Legebranchen LEG, LOS - De private Sociale tilbud, LGBT+ Danmark, Medierådet for Børn og Unge, MINO Danmark, Nets DanID A/S, Naalakkersuisut, Politiforbundet i Danmark, Prosa, Psykiatrifonden, Radio- og TV-Nævnet, Red Barnet, Retten i Aalborg, Retten i Aarhus, Retten på Bornholm, Retten i Esbjerg, Retten på Frederiksberg, Retten i Glostrup, Retten i Helsingør, Retten i Herning, Retten i Hillerød, Retten i Hjørring, Retten i Holbæk, Retten i Holstebro, Retten i Horsens, Retten i Kolding, Retten i Lyngby, Retten i Nykøbing F., Retten i Næstved, Retten i Odense, Retten i Randers, Retten i Roskilde, Retten i Svendborg, Retten i Sønderborg, Retten i Viborg Retspolitisk forening, Rettighedsalliancen, Landsstyret via Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, RUC - Roskilde Universitet, Selvstyret via Rigsombudsmanden i Grønland Rigsrevisionen, Rådet for digital sikkerhed, Rådet for Socialt Udsatte, SDU - Syddansk Universitet, Sexarbejdernes Interesse Organisation (SIO), Sex og Samfund, SMV Danmark, Socialrådgiverforeningen, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Teleindustrien, Telekommunikationsindustrien i Danmark, The Association of Tech start-ups in Denmark, Vestre Landsret, WWF, Østre Landsret.

4. Følgende organisationer har afgivet hørings svar

Advokatrådet, Astrid Haug, Børns Vilkår, Dansk Erhverv, Dansk Journalistforbund, Danske Medier, Danske Regioner, Dansk Iværksætter Forening, Dataetisk Råd, Det Kriminalpræventive Råd, DI, Digitalt Ansvar, DUF, Fagbevægelsens Hovedorganisation FH, Finans Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forbrugerrådet Tænk, Frank Ulrich, Google,

Institut for Menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Politisk forening, Justitia, LinkedIn, Meta, Rettighedsalliancen, Red Barnet, Producentforeningen, The Interactive Software Federation of Europe (ISFE) and the European Games Developer Federation (EGDF) (with the support of ANGI, the Association for the Nordic Game Industry), Trykkefrihedsselskabet og Trustpilot.

Dansk Arbejdsgiverforening, KOMBIT, Politiforbundet og Radio- og TV-Nævnet har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Danske Regioner bemærker, at de ikke er en tjenesteudbyder og lovforslaget er ikke møntet på offentlige myndigheder, hvorfor de ikke mener, at Danske Regioner eller regionerne er omfattet af lovforslaget/pålægges direkte forpligtelser, men derimod får samme rettigheder, som alle andre til at anmelde indhold hos tjenesteudbydere fx Google eller Facebook. Derfor har de ikke bemærkninger til lovforslaget.

Medierådet har som led i regeringens initiativ om de sociale mediers ansvar (august 2021) fået til opgave at koordinere etiske retningslinjer og en mærkningsordning for indhold og brugssituationer, som danske børn og unge møder og interagerer i digitalt. På den baggrund vil Medierådet følge debatten om nærværende lovinitiativ tæt, men afholde sig fra at kommentere på lovudkastet.

De generelle bemærkninger til lovforslaget gennemgås og kommenteres i afsnit 5. Konkrete bemærkninger til de enkelte emner i lovforslaget gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 8.

En række af de modtagne hørings svar indeholder bemærkninger af redaktionel og teknisk karakter. Disse kommentarer omhandler dog ikke substansen og omtales derfor ikke nærmere i dette notat.

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i lovforslaget gennemgås og kommenteres nedenfor. Der henvises til hørings svarene fra de enkelte høringsparter for den fulde tekst. Det bemærkes, at flere høringsparter har afgivet hørings svar på engelsk. Ved gengivelse af disse parters hørings svar i nærværende notat er der tale om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egen oversættelse heraf.

Det bemærkes yderligere, at der er foretaget lovtekniske og strukturmæssige ændringer af lovforslaget, som ikke medfører ændringer af retstilstanden.

5. Generelle bemærkninger

Lovforslagets formål

Der er generel opbakning til lovforslagets formål, herunder at der skabes mere gennemsigtighed om tjenesteudbyderes indholdsmoderation, og at der foreslås mekanismer til bekæmpelse af ulovligt indhold.

En række organisationer og virksomheder, herunder Dansk Erhverv, Dansk Iværksætter Forening, DI, Google, IT-Branchen, IT-politisk Forening, Justitia, Meta samt The Interactive Software Federation of Europe (ISFE) and the European Games Developer Federation (EGDF) (with the support of ANGI, the Association for the Nordic Game Industry) udtrykker imidlertid bekymring for og kritik af timingen af lovforslaget i lyset af, at der pt. er et forslag til en ny retsakt om bl.a. anmeldelses- og nedtagningsforpligtelser samt transparenskrav på vej fra EU benævnt Digital Services Act (DSA). I den forbindelse peger flere af disse høringsparter på, at national regulering skaber fragmentering blandt medlemsstaterne.

Dansk Erhverv bemærker, at regeringens intention om at skabe bedre forhold for borgere og virksomheder online bedre opnås ved at tage fat i andre områder, f.eks. at komme arbejdet med implementering af Digital Services Act i forkøbet og bl.a. nu begynde at se på, hvem der i en dansk kontekst kan få rollen som trusted flaggers, eller ved at tage fat i nogle af de mange andre dilemmaer, som er opstået med den digitale omstilling af vores samfund.

Dansk Iværksætter Forening bemærker, at dansk enegang vil stikke en kæp i hjulet for danske ambitioner om at skabe nye vækstvirksomheder i et symbolsk forsøg på at begrænse de store platforme med risiko for, at man opnår det stik modsatte. Netop i *Digital Markets Acts (DMA)* har man bedre redskaber til at stække de store platformes udbredelse og dominerende markedspositioner.

RettighedsAlliancen kan tilslutte sig vurderingen af, at DSA-forslaget ikke kan afventes.

Kommentar

Regeringen vurderer, at et initiativ mod den omfattende og hurtige spredning af ulovligt indhold ikke kan afvente, at DSA gennemføres. Derfor vurderes det vigtigt, at der nationalt, indtil DSA træder i kraft, indføres egne foranstaltninger for at sikre, at tjenesteudbydere hurtigst muligt påtager sig et større ansvar for nedtagning af ulovligt indhold og øger gennemsigtighed om deres indholdsmoderation.

6. Øvrige generelle bemærkninger

Advokatrådet ser det overordnet som positivt, at der arbejdes for at forbedre retsstillingen for personer, der kan betragtes som ofre for ulovligt indhold online. Det er Advokatrådets opfattelse, at der er en risiko for, at

tjenesteudbydere, for at være sikre på ikke at overtræde loven, også fjerner indhold, som ikke er ulovligt grundet store bøder, de angivne tidsfrister, og en bred definition af ”ulovligt indhold”. Der er således en risiko for, at lovforslaget reelt kan medføre en utilsigtet indskrænkning i ytringsfriheden, hvilket Advokatrådet finder meget betænkeligt.

Astrid Haug er samlet set meget positiv over for lovforslaget, som virker gennemtænkt og ikke mindst tiltrængt.

Børns Vilkår vil gerne påpege, at Børns Vilkår ikke har deltaget i arbejdsgruppen til udspillet om sociale medier. Børns Vilkår håber derfor, at deres opmærksomhedspunkter bliver taget til særlig efterretning, da Børns Vilkår kan belyse børn og unges perspektiv, situation og udfordringer i dette høringssvar.

Dansk Erhverv bakker som udgangspunkt op om formålet om at beskytte børn og andre borgere mod ulovligt indhold på sociale medier og vi anerkender at forslaget antages udformet under respekt for modellen ”*notice and take down*”. Dansk Erhverv har en række forbehold, som bevirker, at de ikke finder, at nærværende lovforslag er den mest hensigtsmæssige måde at nå dette mål på.

Dansk Iværksætter Forening appellerer overordnet til, at der vises politisk forståelse for, at platformsøkonomien har været en kæmpe vækstfaktor for danske start-ups, og at man ved at indføre tunge administrative regler, beskytter de store, der har ressourcer til at udvikle eller anskaffe teknologi eller hyre folk og specialister. Dansk Iværksætter Forening bemærker, at forholdet mellem ansvar og bøder vil medføre uhensigtsmæssige konsekvenser, og blot bidrage til at hæve *barriers of entry*.

Dansk Journalistforbund er yderst tilfreds med, at indhold fra massemedier i medieansvarsloven er undtaget fra regulering. Dansk Journalistforbund er overordnet positiv over for lovforslagets krav om, at de større tjenesteudbydere skal pålægges at etablere nogle enkle og lettilgængelige funktioner og procedurer for anmeldelse, efterprøvelse, oplysningsforpligtelse samt afgørelse og eventuel fjernelse eller blokering.

Danske Medier finder det grundlæggende positivt, at regeringen tager yderligere skridt til at begrænse omfanget af ulovligt indhold på ”sociale medier” ved at pålægge udbydere af sådanne tjenester krav om at etablere de nødvendige funktioner og procedurer for anmeldelse, efterprøvelse, oplysningsforpligtelse til relevante parter, sagsbehandling, afgørelse og evt. fjernelse eller blokering inden for højst 24 timer i ukomplicerede tilfælde. Foreningen bakker ligeledes op om forslaget krav om, at tjenesteudbydere skal aflægge gennemsigtighedsrapporter, der skal være ”ubegrænset til rådighed” på tjenesteudbyderens websted herunder for forskere og journalister.

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) er overordnet positiv over for intentionerne i forslaget, da det øger gennemsigtigheden og styrker brugernes klageadgang. DUF bemærker, at det er afgørende, at det sikres, at det udelukkende er ulovligt indhold, der fjernes fra de digitale platforme, så borgernes ytringsfrihed ikke indskrænkes.

Dataetisk Råd hørings svar er begrænset til dataetiske spørgsmål. Lovforslagets overordnede formål ses at være i overensstemmelse med dataetiske principper. Rådet anerkender, at man fra politisk side forholder sig til indhold på sociale medier mv. og sikrer rettigheder i forbindelse med behandling af klager om indhold. Ligeledes finder Dataetisk Råd det hensigtsmæssigt, at der med lovforslaget fastlægges forpligtelser og processuelt ansvar for regulering af indholdet på sociale medier, og at lovforslaget omfatter såvel danske som internationale tjenesteudbydere.

Det Kriminalpræventive Råd deler regeringens opfattelse af, at der er et klart behov for at pålægge de sociale medier et større ansvar for at stoppe spredningen af ulovligt og skadeligt indhold på deres platforme og øge gennemsigtigheden. Derfor er det vigtigt, at de sociale medier nu, som udgangspunkt, bliver forpligtet til at fjerne ulovligt indhold senest 24 timer efter anmeldelsen er modtaget. Der skal dog afsættes de fornødne ressourcer hos de offentlige myndigheder, herunder politiet, til opfølgning, efterforskning og retsforfølgelse.

DI finder det relevant at sikre så meget ensretning i tilsynet med kravene i DSA som muligt.

Digitalt Ansvar vurderer, at lovforslaget vil være med til at styrke brugernes online-beskyttelse, hjælpe ofre for digitale krænkelser, lette politiets arbejde ved at mindske risikoen for, at sager som vokser i omfang og styrke retten til privatliv og støtter tidsgrænserne.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) bakker fuldt op om lovens overordnede formål om at fremme beskyttelsen mod ulovligt indhold og øge gennemsigtigheden om indholdsmoderation på kommunikationsplatforme, gruppebeskedtjenester, datingtjenester, og spil- eller gamingtjenester. Ligeledes noterer FH, at loven ikke som sådan er møntet på fagforeninger. FH bemærker, at der med den foreslåede lov er risiko for, at udbydere af sociale medier fremover vil begrænse fagforeningers og arbejdsgiveres mulighed for at udøve legitim virksomhed. Dette kunne bl.a. ske, hvis en part (enten arbejdstager eller arbejdsgiver) klager over modparten og det indhold, modparten lægger på mediet, og udbyderne på den baggrund udelukker modparten eller begrænser indholdet, uden at der sker en reel prøvelse af om indholdet er ulovligt i de dertil indrettede særdomstole.

Finans Danmark bakker op om, at der stilles større krav til udbydere af sociale medier mm.

Forbrugerrådet Tænk finder det positivt, at regeringen er på forkant med den regulering, der er på vej fra EU.

Foreningen Af Offentlige Anklagere bemærker, at sanktionsmulighederne i lovudkastet kan forventes at give Anklagemyndigheden et vist merarbejde.

Franck Ulrich bemærker, at det skal være ulovligt for tjenesteudbydere at foretage brede sletninger af borgerens ytringer eller andre censurindgreb inden for bestemte områder. Dette kan f.eks. være shadow banning af bestemte brugere eller fjernelse af f.eks. hashtags eller lovligt indhold. Frank Ulrich bemærker, at tjenesteudbydernes egne retningslinjer bør på ingen måde have nogen betydning for hvilket indhold som bliver slettet på deres platforme og retningslinjerne skal ikke tillægges nogen retslig betydning ved efterprøvelse af disse sager.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at regeringen med lovudkastet vil styrke indsatsen mod ulovligt indhold på blandt andet sociale medier, skabe større transparens om en tjenesteudbyders indholdsmoderation, opstille krav i forhold til klageprocedurer og vejledning af brugere ved anmeldelse af indhold, samt indføre tilsyn med, at tjenesteudbydere lever op til de foreslåede regler på området.

ISFE og EGDF er imod nogle af de specifikke krav, der er opstillet i lovudkastets §§ 4, 5, 6 og 7, som de ser som unødvendigt byrdefulde, og som klart går ud over, hvad der vil blive fastsat i DSA.

Justitia bemærker, at lovforslaget ikke indeholder nogen form for data eller anden dokumentation for omfanget af ulovligt indhold på sociale medier, og at lovforslaget rejser principielle problematikker relateret til ytringsfriheden.

Red Barnet hilser lovforslaget velkomment som et skridt i retning mod mere børnesikre sociale medier.

RettighedsAlliancen er enig i forslaget intention om at styrke og konkretisere beskyttelsen mod ulovligt indhold og at tjenesteudbydere skal påtage sig et større ansvar for at fjerne ulovligt indhold. Ligeledes er RettighedsAlliancen enig i, at denne opgave ikke kan overlades til tjenesteudbydere alene, men skal monitoreres af myndighederne i et konstruktivt samspil med alle aktørerne jf. §§ 6-8.

Trykkefrihedsselskabet bemærker, at sociale medier og ikke mindst Facebook er blevet så store og har så afgørende betydning som informations-

og kommunikationsplatforme, at de har fået monopollignende status og derfor har opnået en statslignende magt over ytringsfriheden i Danmark. Bigtech-censuren, der ofte er arbitrær og politisk motiveret, udgør et langt større problem end problemerne med ulovligt indhold. Forhåbentlig vil man en gang i fremtiden se tilbage på regeringens lovforslag til regulering af sociale medier af januar 2022 og undre sig over, hvorfor den i Danmark tillod tech-giganternes censurmagt over den demokratiske offentligheds vigtigste infrastruktur.

7. Administrative og økonomiske konsekvenser

Dansk Erhverv bemærker, at vurderingen af økonomiske konsekvenser for erhvervslivet vurderes at være på under 4 mio. kr. Dette forekommer umiddelbart lavt ud fra dialog med organisationens medlemsvirksomheder, og Dansk Erhverv mener således, at en mere retvisende vurdering vil være på sin plads.

IT-Politisk Forening bemærker, at det er kritisabelt at Erhvervsministeriet ikke har foretaget en konsekvensanalyse af, hvor mange tjenesteudbydere, og hvilke ressourcer de reelt har til rådighed for indholdsmoderation.

Meta bemærker, at lovforslagets byrdefulde forpligtelser sandsynligvis vil pålægge både store og små tjenesteudbydere betydelige omkostninger til overholdelse, som er uforholdsmæssige med lovforslagets formål.

Kommentar

Lovforslaget finder anvendelse på tjenesteudbydere, der tilbyder en kommunikationsplatform, herunder en datingtjeneste eller en gamingtjeneste samt tjenesteudbydere, der tilbyder en gruppebeskedtjeneste, som tillader over 5000 brugere med over et vist antal brugere i gennemsnit i det forgangne år. Det er på baggrund heraf Erhvervsministeriets vurdering, at der vil være ganske få tjenesteudbydere etableret i Danmark, der vil blive omfattet af den foreslåede lov. De administrative og økonomiske konsekvenser for disse tjenesteudbydere etableret i Danmark vil dels bestå i omstillingsomkostninger forbundet med teknisk opsætning af anmeldelsesprocedure samt udarbejdelse af materiale til behandling af anmeldelser. Derudover medfører lovforslaget løbende administrative konsekvenser forbundet med den løbende behandling af indkomne anmeldelser, afrapportering og frembringelse og afgivelse af oplysninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Disse konsekvenser vurderes, også henset til antallet af tjenesteudbydere etableret i Danmark, at være under 4 mio. kr.

8. Konkrete bemærkninger

Kommenteringen af høringssvarene foretages med udgangspunkt i følgende opdeling:

Indhold

8.	Konkrete bemærkninger.....	8
8.1.	Forholdet til andre regler.....	10
8.2.	Lovforslagets overensstemmelse med E-handelsdirektivet - afsenderlandsprincippet	11
8.3.	Anvendelsesområdet	13
8.4.	Definition af gamingtjeneste	15
8.5.	Grænsen på antal brugere.....	17
8.6.	Opgørelse og definition af danske brugere	18
8.7.	Individuelle kommunikationstjenester	19
8.8.	Afgrænsning af indhold – kommentarer til massemediers opslag.	20
8.9.	Afgrænsningen af ulovligt indhold	21
8.10.	Definitionen af anmelder	24
8.11.	Krav til anmeldelse	25
8.12.	Øvrige bemærkninger til anmeldelse	26
8.13.	Private virksomheders vurdering af indholds lovlighed	28
8.14.	Traktatens artikel 4 (3).....	29
8.15.	Forholdet til ytringsfriheden	30
8.16.	Tidsfrister	32
8.17.	Advisering af anmelder og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved fravigelse fra tidsfrister	33
8.18.	Opbevaring af indhold (§ 5, stk. 7)	34
8.19.	Stay-down forpligtelse	36
8.20.	Efterprøvelse – Tjenesteudbyderens adgang til at fjerne indhold efter egne retningslinjer	37
8.21.	Genetablering af lovligt indhold efter efterprøvelse.....	39
8.22.	Afreportering.....	39
8.23.	Kontaktoplysninger.....	41
8.24.	Analyser	42
8.25.	Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tilsyn.....	43
8.26.	Digitalisering.....	45
8.27.	Bøder	46
8.28.	Ikrafttrædelsestidspunkt	47
8.29.	Post-evaluering af lovforslaget	48
8.30.	Solnedgangsklausul.....	49

8.31. Forslag til nye tiltag	49
8.32. Tekstnære bemærkninger	54

8.1. Forholdet til andre regler

Advokatrådet bemærker, at det af lovforslagets § 2, stk. 9, følger, at loven ikke berører ”de regler, der skal betragtes som *lex specialis*, og gælder ikke i det omfang, hvor andre regler fastsætter strengere krav”. *Lex specialis* er en fortolkningsregel, som gælder på ulovbestemt grundlag, hvorfor det er overflødigt at lovgive herom. Desuden giver eftersætningen om strengere krav anledning til usikkerhed om, hvilke regler, der finder anvendelse.

Dataetisk Råd bemærker, at det er et dataetisk princip, at brugerne får den fornødne information til at kunne handle og gøre brug af deres brugerrettigheder. Selve lovforslaget er i sig selv komplekst og vanskeligt at overskue, ligesom der f.eks. henvises til et indforstået begreb, ”*lex specialis*”, ved afgrænsning af loven over for anden lovregulering, der kan indeholde rettigheder, pligter og klagemuligheder.

Frank Ulrich bemærker, at ophavsretsloven bør helt undtages fra at kunne omfattes af lovforslaget, så ophavsretsloven ikke benyttes til at fjerne f.eks. lovligt politisk indhold eller andre typer meningstilkendegivelser (f.eks. memes eller typer digitale remixes, hvor ophavsretsbeskyttet indhold kan indgå).

Google og Meta finder, at lovforslaget er i strid med flere EU-retsakter, f.eks. kravene i forordning om forebyggelse af udbredelsen af terrorrelateret onlineindhold (EU) 2021/784 ("TCO") og direktivet om audiovisuelle medietjenester (EU) 2018/1808 ("AVMSD").

RettighedsAlliancen peger på, at flere forskellige former for ulovligheder på internettet kan overlape ophavsretskrænkelser, der f.eks. kan interagere med fuphjemmesider/bedrageri. Det bør derfor klart fremgå, at lovforslaget ikke svækker bestemmelserne i ophavsretsloven, men at Forslagets bestemmelser som et minimum supplerer beskyttelse efter ophavsretsloven. Rettighedsalliancen foreslår, at det fremhæves i bemærkningerne til § 1, at denne bestemmelse gælder for alle former for ulovligt indhold, der gøres tilgængeligt via tjenesterne i § 1, og som ikke er underlagt strengere bestemmelser i anden lovgivning, jf. § 2, stk. 9.

Kommentar

*Det fremgår af lovforslaget, at loven ” [ikke] berører [...] de regler, der skal betragtes som *lex specialis*, og gælder ikke i det omfang, hvor andre regler fastsætter strengere krav, end hvad der fremgår af denne lovs bestemmelser.”*

Det fremgår af de generelle bemærkninger til lovforslaget, at ”Det er Erhvervsministeriets vurdering, at tjenesteudbydere, som disse foreslås defineret i nærværende lovforslag, under visse forudsætninger også kan forstås som udbydere i andre regelsæt. For klarhedens skyld foreslås det derfor, at indsætte en generel lex specialis-regel, som tager hensyn til andre regelsæt, der indeholder lignende regler for den samme gruppe af adressater. I forlængelse heraf foreslås det endvidere, at loven ikke skal gælde i det omfang, hvor andre regler fastsætter strengere krav, end hvad der fremgår af denne lovs bestemmelser.”

Erhvervsministeriet er enig i, at der er behov for en yderligere præcisering af den foreslåede lovtekst og bemærkningerne hertil.

8.2. Lovforslagets overensstemmelse med E-handelsdirektivet - afsenderlandsprincippet

Dansk Erhverv forventer, at lovforslaget er udformet med respekt for de principper, der er fastlagt af EU-Domstolen i forbindelse med e-handelslovens regler herom.

Dansk Iværksætter Forening ser med stor bekymring på, at man ikke i Danmark har valgt at følge principper om oprindelseslandet, der netop er grundstenen i det indre digitale marked, og forudsætningen for, at man som dansk virksomhed kan skalere i EU. Hvis der skal gøres forhåbninger om at konkurrere med scaleups fra Kina og USA, er det helt fundamentalt, at vores virksomheder kan tage afsæt i +500 mio. forbrugere i EU. Det er netop dette hensyn, som talrige gange er forsvaret i EUs Digital Services Act (DSA'en), og som nu Danmark tilsyneladende ønsker at forlade.

Google og Meta finder, at lovforslaget strider mod oprindelseslandsprincippet i art. 3 i e-handelsdirektivet. Meta bemærker, at hvis det accepteres, at et lovforslag som sådan kan kvalificeres som en specifik "foranstaltning" i henhold til art. 3 (4) i e-handelsdirektivet, vil det være yderst tvivlsomt, om denne foranstaltning kan retfærdiggøres. Dette skyldes, at de foreslåede forpligtelser (hvis de anvendes på tjenesteudbydere etableret i en anden EU-medlemsstat) ikke synes at udgøre en forholdsmæssig foranstaltning med henblik på at opnå et legitimt mål i henhold til art. 3 (4) i e-handelsdirektivet.

Kommentar

Det bemærkes indledningsvist, at Erhvervsministeriet er i tæt dialog med Europa-Kommissionen om notifikation af lovforslaget efter e-handelsdirektivet.

Det bemærkes videre, at e-handelsloven gennemfører e-handelsdirektivet i dansk ret. E-handelsloven finder anvendelse på tjenester i informations-samfundet.

E-handelslovens §§ 14-16 indeholder regler om de ansvarsfritagelser, som er forbeholdt tjenesteydere af informationssamfundstjenester for så vidt angår indhold på deres tjenester. E-handelslovens § 15, nr. 5, og § 16, stk. 1, nr. 2, tilsiger imidlertid, at tjenesteydere er forpligtet til straks at fjerne eller hindre adgangen til ulovligt indhold, når tjenesteyderen får kendskab hertil. Bestemmelserne i e-handelsloven er en udmøntning af e-handelsdirektivet, som indeholder nærmere regler for tjenester i informationssamfundet.

Det følger af e-handelsdirektivets artikel 14, stk. 3, at medlemsstaterne i relation til tjenesteydere, som leverer informationssamfundstjenester, der består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager ("hosting"), har lov til at fastlægge "procedurer for at fjerne information eller hindre adgangen til den". Det fremgår af præambelbetragtning 46, at direktivet således ikke berører medlemsstaternes mulighed for at fastsætte specifikke krav, som skal opfyldes straks, inden informationen fjernes, eller adgangen til den hindres. Videre fremgår det af præambelbetragtning 47, at kun i forbindelse med generelle forpligtelser kan medlemsstaterne ikke pålægge tjenesteyderne overvågningsforpligtelser. Heri fremgår det, at dette ikke vedrører overvågningsforpligtelser i særlige tilfælde og berører navnlig ikke de nationale myndigheders bekendtgørelser i henhold til national lovgivning.

Herudover indeholder e-handelsdirektivets artikel 15 en bestemmelse om, at medlemsstaterne ikke med hensyn til levering af de i artiklerne 12, 13 og 14 omhandlede tjenester må pålægge tjenesteyderne en generel forpligtelse til at overvåge den information, de fremsender eller oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed. Dette vedrører dog alene overvågningsforpligtelser af en generel natur og ikke overvågningsforpligtelser i særlige tilfælde. Endeligt berører dette ikke medlemsstaterne mulighed for at pålægge tjenesteydere, som oplagrer oplysninger, der er fremsendt af modtagere af deres tjeneste, pligt til en sådan agtpågivenhed, som med rimelighed kan forventes af dem, og som der er fastsat bestemmelser om i den nationale lovgivning, med henblik på at afsløre og forhindre visse former for ulovlige aktiviteter.

Det er ifølge lovforslaget Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der skal varetage tilsynet med loven i forhold til tjenesteudbydere, herunder også tjenesteudbydere der ikke er etableret i Danmark. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tilsynsvirksomhed skal udøves i overensstemmelse med e-handelslovens § 6, som gennemfører E-handelsdirektivets art. 3, stk. 4. Reglerne heri bevirker, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen alene kan

træffe konkrete håndhævelsesforanstaltninger over for en bestemt tjenesteudbyder af en kommunikationsplatform, og at den konkrete foranstaltning skal stå i rimeligt forhold til målet, jf. e-handelslovens § 6, stk. 1.

Reglerne i e-handelslovens § 6, stk. 2, bevirker videre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal notificere afsenderlandet samt Europa-Kommissionen, når tilsynet træffer konkrete håndhævelsesforanstaltninger, som f.eks. påbud over for en tjenesteudbyder, der er etableret i et andet EU-land. Både afsenderlandet og Europa-Kommissionen har herefter mulighed for at bestride den konkrete håndhævelse og lovligheden af foranstaltningen, ligesom den konkrete tjenesteudbyder har mulighed for at bestride lovligheden af foranstaltningen.

Det følger af e-handelsdirektivets artikel 3, stk. 6, at Europa-Kommissionen hurtigst muligt skal undersøge, om de anmeldte foranstaltninger er i overensstemmelse med fællesskabsretten. Hvis Europa-Kommissionen konkluderer, at foranstaltningerne ikke er i overensstemmelse med fællesskabsretten, skal den anmode medlemsstaten om at undlade at træffe de påtænkte foranstaltninger eller straks bringe allerede trufne foranstaltninger til ophør. Europa-Kommissionen kan ikke kræve, at en myndighed følger deres afgørelse, men i tilfælde af uoverensstemmelse om lovligheden af et indgreb kan Europa-Kommissionen indbringe medlemsstaten for EU-domstolen efter den almindelige traktatkrænkelingsprocedure.

8.3. Anvendelsesområdet

Dansk Erhverv er positivt indstillede overfor, at de tjenester, som nævnes i stk. 6, nr. 1-7, er undtaget fra lovens anvendelsesområde.

DI finder det meget positivt, at man så klart ikke inkluderer tjenester med fokus på vare- og tjenestesalg, såvel som sammenligningstjenester mv. DI formoder, at der er konkrete og faktaunderbyggede årsager til at gaming- og dating-tjenester inkluderes.

Danske Medier finder det af helt afgørende betydning, at forslaget indeholder særlige hensyn til presseudgivere i § 2, stk. 8.

Dataetisk Råd bemærker, at lovforslaget bør præcisere, at implementeringen af indholdskontrol og klagemuligheder i forhold til kommunikation på datingsider og andre rum, der opfattes som fortrolige, i videst muligt omfang bør foregå efter privacy-by-design principper, og det bør sikres at det involverede personale iagttager særlig tavshedspligt.

Digitalt Ansvar mener, at fx online-encyklopædier og tjenester, der primært er beregnet til formidling eller salg af varer/tjenesteydelser skal inkluderes i anvendelsesområdet.

Forbrugerrådet Tænk opfordrer til, at deling af ulovligt indhold på tjenester, der primært er beregnet til formidling eller salg af varer og tjenesteydelser også omfattes regelsættet. En medtagelse vil stemme overens med ambitionerne i Digital Service Act og opdateringen af produktsikkerhedsdirektivet. Desuden vil det være i tråd med Sikkerhedsstyrelsens arbejde med at sikre nedtagning af ulovlige produkter online, hvis lovens anvendelsesområde udvides til at omfatte e-handelsplatforme.

Institut for Menneskerettigheder finder det uklart, hvorfor der ikke skal tages det samme hensyn til privatlivets fred og brugernes berettigede forventning om, at de ytrer sig i et privat og lukket rum ved anvendelse af gaming og datingtjenester.

IT-Politisk Forening bemærker, at de undrer sig over, at undtagelserne for individuelle kommunikationstjenester ikke gælder for datingtjenester og gamingtjenester. IT-Politisk Forening bemærker, at lovforslagets definition af en gamingtjeneste samt de forskellige undtagelser i § 2, stk. 6, i praksis vil efterlade betydelig fortolkningstvív, da de tager udgangspunkt i det indhold, som tjenesten primært er beregnet til. Det er ikke ualmindeligt, at brugerne på en platform i betydeligt omfang bidrager med andet indhold end det, som tjenesten egentlig primært er beregnet til.

Red Barnet mener, at der er behov for, at lovforslaget udbredes til at gælde flere typer af digitale platforme og at platforme, som stiller kommunikationsmuligheder til rådighed, også selvom kommunikationen ikke er det primære formål, også bør omfattes. Det gælder fx anmeldelser af pornosider, herunder profiler med problematiske profilbilleder eller profilttekster, og/eller videodelingstjenester som fx YouTube.

Trustpilot er enige i den foreslåede tilgang, hvor man tager hensyn til forskellige typer af platforme ved vurderingen af, hvad der udgør ulovligt indhold, og er glade for at se, at lovforslaget tydeligt skelner mellem anmeldelsesplatforme og sociale medier i § 2, stk. 6, nr. 4.

Kommentar

Hensigten med lovforslaget er bl.a. at forpligte tjenesteudbydere af de mest benyttede kommunikationsplatforme, herunder datingtjenester, og gamingtjenester samt gruppebeskedtjenester, som tillader mange brugere, til at tage større ansvar for nedtagning af ulovligt indhold, da der er potentiale for, at ulovligt indhold hurtigt kan spredes til mange på disse fora.

Det er derfor Erhvervsministeriets vurdering, at lovforslaget kun skal gælde for tjenesteudbydere, som tilbyder en kommunikationsplatform, herunder en dating- eller gamingtjeneste i Danmark med over 80.000 brugere i gennemsnit i Danmark i det forgangne kalenderår og for tjenesteudbydere, der tilbyder en gruppebeskedtjeneste i Danmark, som tillader over

5000 brugere, såfremt tjenesten har over 80.000 brugere i gennemsnit i Danmark i det forgangne kalenderår. For så vidt angår justering af brugergrænsen henvises til svaret i afsnit 8.5.

Eftersom lovforslaget kun sigter på at stille krav til tjenesteudbydere, der tilbyder en kommunikationsplatform, herunder en gamingtjeneste eller en dating tjeneste samt tjenesteudbydere, der tilbyder en gruppebeskedtjeneste, som disse er afgrænset i definitionerne heraf og anvendelsesområdet, er det Erhvervsministeriets vurdering, at det for klarhedens skyld er hensigtsmæssigt, at anvendelsesområdet på forhånd afgrænser, hvilke typer af online tjenester, der specifikt foreslås undtaget fra loven. Det drejer sig navnlig om tjenester, der primært er beregnet til formidling eller salg af varer eller tjenesteydelser, til formidling af boliger eller stillingsannoncer, til anmeldelse af varer eller tjenesteydelser, til prissammenligning, til tilgængeliggørelsen af ikke-profitorienterede onlineencyklopædier, til at danne faglige netværk i professionelt øjemed, og som kommunikationsplatform mellem medarbejdere, forældre og elever vedrørende dagtilbud eller uddannelsesinstitutioner.

I forhold til tjenesteudbydere, der tilbyder kommunikationsplatforme med pornografisk indhold bemærkes, at disse ikke falder uden for lovens anvendelsesområde, men vil være omfattet i det omfang, de falder ind under det foreslåede anvendelsesområde og definitionerne, jf. forslagens §§ 2 og 3.

I forhold til videodelingstjenester bemærkes, at forslaget suppleres af sektorspecifik lovgivning, og at ulovligt indhold på disse tjenester er særskilt reguleret i lovgivning under Kulturministeriets ressort, jf. reglerne om videodelingsplatformstjenester i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v.

Det bemærkes videre, at i forhold til, at dating- og gaming-tjenester efter lovforslaget foreslås omfattet af anvendelsesområdet, at fælles for disse tjenester er, at kommunikationen blandt brugerne på disse tjenester ofte initieres mellem parter, som ikke kender hinanden på forhånd. Herudover vil tjenesterne i det omfang, at de benyttes af børn og unge, tilsige et særligt beskyttelsesbehov over for brugerne.

Det bemærkes endeligt, at det forudsættes, at involverede personer og personale, fx på datingsider, i varetagelsen af deres funktion iagttager de regler der gælder for beskyttelse af personfølsomme personoplysninger.

8.4. Definition af gamingtjeneste

ISFE and EGDF bemærker, at man bør være forsigtig med at bruge brede termer, da videospil, som tilbyder in-game-kommunikationsfunktioner og tilstødende tjenester, som f.eks. Discord er to meget forskellige tjenester.

ISFE og EGDF bemærker videre, at in-game-kommunikationsfunktioner udelukkende er der for at give mulighed for spillerudveksling om gameplayet og generelt er uegnede til længere samtaler, som kan finde sted på tilstødende gaming-kommunikationsplatforme, såsom Discord. Regeringens bemærkninger anerkender udtrykkeligt, at mange hjemmesider i dag tilbyder deres brugere en interaktiv kommunikationsmulighed, som er et sekundært tilbehør til hjemmesidens primære funktion, hvilket in-game-kommunikationsfunktioner må anses for. ISFE og EGDF ser ingen forskel mellem sådanne interaktive kommunikationsfaciliteter og dem, der leveres af mange videospilselskaber. Kommunikationskanaler i onlinespil er klart understøttende til den primære eller primære tjeneste, der repræsenteres af udbuddet af spil og spillefaciliteter. Det påpeges derfor, at lovudkastets anvendelsesområde bør begrænses til, hvad der ofte omtales som "videogaming tilstødende" tjenester eller platforme, dvs. tjenester eller platforme (såsom Discord, Reddit eller Twitch), der leveres af tredjeparter uden forbindelse til videospilselskaber, og som giver deres brugere mulighed for at chatte og dele indhold "primært med det formål at kommunikere om spil". ISFE og EGDF bestrider det indtryk, som gives af regeringens kommentarer (og af den specifikke henvisning til spiltjenester i lovudkastet), at videospiltjenester i vid udstrækning bruges til at formidle ulovligt indhold. Spilselskabernes tjenester spiller ifølge ISFE og EGDF ikke en vigtig rolle i spredningen af ulovligt indhold online og er tydeligvis ikke blandt DSA's tilsigtede mål. Der henvises til, at dette er blevet anerkendt i nyere rapporter såsom Storbritanniens 2020 Ofcom online skadesundersøgelse, som viste, at videospilsplatforme sjældent formidler ulovligt indhold sammenlignet med andre online platforme.

Producentforeningen opfordrer til, at definitionerne skærpes. Det er ikke tydeligt, om "gamingtjenester" dækker over de platforme, som stiller spil til rådighed for brugerne (eksempelvis Steam), tjenester der tilbyder kommunikation om computerspil (eksempelvis Twitch eller Discord) eller om gamingtjenester også omfatter selve spillene, hvor der kan være mulighed for at kommunikere i selve spillet med fx chatfunktioner.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at definitionen af gamingtjeneste ikke vil fremgå af den foreslåede § 3, men i stedet vil fremgå af lovforslagets bemærkninger til anvendelsesområdet. Dette skyldes, at gamingtjeneste foreslås at høre ind under anvendelsesområdet for kommunikationsplatform.

Erhvervsministeriet anerkender, at den foreslåede definition kunne give anledning til tvivl om, hvorvidt lovforslaget omfatter tjenesteudbydere, som udbyder in-game-kommunikationsfunktioner eller også tilstødende tjenester, som typisk – men ikke nødvendigvis kun – anvendes til at kommunikere om gaming. Det vil således blive præciseret i bemærkningerne.

8.5. Grænsen på antal brugere

Børns Vilkår og Digitalt Ansvar anbefaler, at grænsen på 100.000 brugere i Danmarks nedsættes betydeligt, f.eks. til 30.000. Børns Vilkår anbefaler derudover, at platforme, som har brugere under 18 år skal have en endnu lavere brugergrænse, da børn og unge er ekstra udsat online.

Producentforeningen opfordrer til, at det genovervejes, hvorvidt analyse-data skal kunne afkræves af alle gamingtjenester uanset størrelse og karakter og uanset hvor mange danske brugere, tjenesten har. For mange små udbydere vil det være en anseelig byrde at levere dokumentation. Producentforeningen opfordrer til, at der også for pligten til at levere data til analyser gælder en nedre grænse på 100.000 brugere i Danmark.

Red Barnet bemærker, at der er behov for, at lovforslaget udbredes til at gælde mindre platforme, da erfaringen ofte er, at indhold, der er blevet spredt på én digital platform, hurtigt også spredes på en eller flere andre digitale platforme.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at der ikke er fastsat en bagatelgrænse for brugerskaren for de tjenesteudbydere af platforme og tjenester, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan indhente oplysninger fra til brug for analyser. Det foreslås i anvendelsesområdet af loven at udvide kredsen af tjenesteudbydere, som kan blive kontaktet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på udlevering af oplysninger til analyser, til at omfatte tjenesteudbydere uagtet antallet af brugere. Dette vil sikre, at styrelsen i højere grad kan undersøge udbredelsen af ulovligt indhold på start-up platforme og tjenester. Det bemærkes yderligere hertil, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal iagttage et præcisionskrav og et proportionalitetskrav i sin anmodning om oplysninger og klart afgrænse, hvilke typer oplysninger, som styrelsen efterspørger, og i hvilken form, styrelsen gerne ser oplysningerne udleveret. Dette skal bl.a. medvirke til, at tjenesteudbyderen ikke pålægges en unødvendig byrde.

Regeringen ønsker, at der skal komme flere platforme, som kan være med til at udfordre de stores dominans. Erhvervsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at hensigten bag forslaget om en grænse på 100.000 brugere var, at udbydere af mindre kommunikationsplatforme, som f.eks. er i opstartsfasen, ikke ville være omfattet af kravene i lovforslaget. Små og mellemstore platforme har ikke nødvendigvis ressourcerne til at imødekomme forpligtelserne i dette lovforslag, som kan være meget ressourcekrævende.

Ved at omfatte mindre platforme af lovforslaget kan det begrænse mulighederne for disse mindre platforme i at udvikle sig til tjenester, der kan udfordre de stores dominans. Formålet med lovforslaget er derudover at sætte en stopper for masseudbredelse af ulovligt indhold. Hvis tjenesteudbyderne

har en mindre brugerskare, forventes det ikke, at der i samme omfang sker hurtig masseudbredelse af ulovligt indhold som på de store platforme. Dermed må skadesvirkningen også antages at være mindre. Lovforslaget påvirker imidlertid ikke disse mindre virksomheders mulighed for på frivillig basis at etablere et system, der opfylder en eller flere af lovforslagets forpligtelser.

Erhvervsministeriet kan endvidere oplyse, at grænsen på 100.000 brugere var fastsat med inspiration fra tysk og østrigsk lovgivning, men korrigeret for, at Danmark har en mindre befolkning, så grænsen i det danske lovforslag er betydeligt lavere end de tilsvarende grænser i eksempelvis Tyskland.

Erhvervsministeriet mener dog, at førstnævnte hensyn godt kan iagttages samtidigt med, at grænsen nedsættes til et lavere antal brugere end 100.000, men at en grænse på fx 30.000 kr. vil være for lavt i forhold til at iagttage de nævnte hensyn. Erhvervsministeriet vil på den baggrund justere lovforslaget, så grænsen nedsættes til 80.000 brugere.

8.6. Opgørelse og definition af danske brugere

IT-politisk forening bemærker, at der formentlig vil være visse platforme, som ikke er i stand til at opgøre antallet af danske brugere, fordi de ikke registrerer landeoplysningerne for deres brugere. IT-Politisk Forening vil derfor anbefale, at afgrænsningen i § 2 formuleres som platforme ”der har registreret over 100.000 brugere i Danmark”, eller lignende. Antallet af registrerede brugere er generelt en dårlig målestok, da platforme kan have et betydeligt antal inaktive brugere. Det vil derfor være mere hensigtsmæssigt at afgrænse de omfattede platforme ud fra antallet af aktive brugere. DSA benytter denne metode til at afgrænse meget store onlineplatforme i artikel 25.

Kommentar

Erhvervsministeriet har lagt vægt på, at det skal være let og gennemskueligt på forhånd for tjenesteudbydere at vurdere, om de falder inden for den foreslåede lovs anvendelsesområde.

Endvidere foreslås det at forpligte Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at træffe afgørelse om, hvorvidt en juridisk person er omfattet af loven, når en juridisk person anmoder herom. I den forbindelse skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen have nogle klare parametre at træffe afgørelse ud fra.

Ud fra de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har til rådighed, så opgør tjenesteudbydere af de typer platforme og tjenester, som bliver omfattet af lovforslaget deres brugeres aktivitet forskelligt.

Til brug for en retvisende og gennemskuelig afgørelsespraksis og effektiv håndhævelse af loven vurderer Erhvervsministeriet, at tjenesteudbyderne ved opgørelse af brugere i Danmark skal henholde sig til den foreslåede definition af bruger. Bruger foreslås defineret som enhver profil oprettet af en juridisk eller fysisk person på en kommunikationsplatform eller en gruppebeskedtjeneste. Opgørelsen af antallet af brugere knytter sig således til antal profiler og ikke til antallet af besøgende.

8.7. Individuelle kommunikationstjenester

Børns Vilkår anbefaler til anvendelsesområdet, at grænsen på 5.000 brugere sættes ned og at ved tjenesteudbydere, som har brugere under 18 år, anbefales den, at den sættes yderligere ned.

Digitalt Ansvar anbefaler, at grænsen på 5000 brugere for lukkede grupper, samt gruppebeskedtjenester, sættes væsentligt ned, da hensynet til ofre og pårørendes privatliv bør vægtes højere end brugeres ret til at dele fx ulovlige billeder i et mere eller mindre privat rum i grupper med op mod 5000 deltagere.

Forbrugerrådet Tænk støtter hensynet til privatlivets fred, men kan i forhold til tjenesteudbydere, der tilbyder lukkede grupper under 5000 brugere samtidig frygte, at en undtagelse for gruppebeskedtjenesterne kan føre til, at ulovligt krænkende materiale i højere grad flyttes dertil. Den såkaldte Umbrella-sag blev netop delt i grupper på Facebook Messenger, som er et populært medie blandt unge at dele billeder og film på.

Frank Ulrich bemærker, at lovforslaget bør respektere brevhemmeligheden og være baseret på forholdet mellem en ytring er privat eller offentlig. Dette er ikke tydeligt i lovforslaget, hvor selv private ytringer mellem to mennesker er inkluderet.

Institut for Menneskerettigheder finder det uklart, hvilke lukkede grupper og gruppebeskedtjenester, der i praksis vil være omfattet af lovudkastet, hvis der skal være adgang for over 5000 deltagere, før reglerne finder anvendelse.

IT-Politisk forening bemærker, at det er positivt i forhold til hensynet til privatlivets fred og meddelelshemmeligheden, at lovforslaget ikke omfatter individuelle kommunikationstjenester.

Red Barnet bemærker, at der er et enormt problem med høj grad af spredning af ulovligt indhold via private samtaler på digitale platforme, fx i chatsamtaler. I SletDet Rådgivningen er der ofte tale om børn, som oplever, at ulovligt indhold bliver delt om dem via chatsamtaler, ikke selv har adgang til at anmelde indholdet til platformen, fordi de ikke selv er med i de samtaler, hvor delingen foregår. Red Barnet mener således, at der er et hul i loven.

hvordan lovforslaget forbedrer brugernes adgang til at kunne anmelde ulovligt indhold på platformene.

RettighedsAlliancen sætter spørgsmålstejn ved, at tjenesteudbydere, der kun giver adgang for under 5.000 brugere og har under 100.000 danske brugere i gennemsnit, vil kunne udgøre en effektiv og målrettet kanal til deling af ulovligt materiale, f.eks. ulovlige kopier af design og/eller lærebøger. Forslagets krav om eget ansvar for tjenesteudbydere til at fjerne ulovligt indhold med tilhørende afrapporteringskrav bør også gælde for alle sådanne 'ulovlige tegn, ord, på skrift, lyd, billeder, eller video'-produkter. Hensynet til opstartsvirksomheder mv. bør kunne håndteres ved lempeligere afrapporterings- og efterprøvelseskrav for sådanne virksomheder.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at hensigten med lovforslaget bl.a. er at forpligte tjenesteudbydere af de mest benyttede kommunikationsplatforme, herunder dating- og gamingtjenester samt tjenesteudbydere af de mest benyttede gruppebeskedtjenester til at tage større ansvar for nedtagning af ulovligt indhold, da der er potentiale for, at ulovligt indhold hurtigt kan spredes til mange brugere på disse typer fora.

Afgrænsninger af de omfattede og undtagne tjenester og tjenesteudbydere er således dels et udtryk for på den ene side at understøtte lovens formål vedr. beskyttelse mod masseudbredelse af ulovligt indhold og på den anden side at beskytte privatlivets fred. Der kan nærmere henvises til lovforslagets bemærkninger herom.

Erhvervsministeriet anerkender, at der er udfordringer med deling af ulovligt materiale på visse platforme, som vil falde uden for dette lovforslags anvendelsesområde.

Det er i den forbindelse Erhvervsministeriets vurdering, at dette lovforslag er et vigtigt første skridt i retning af, at motivere tjenesteudbydere af de omfattede tjenester til at tage større ansvar for nedtagning af ulovligt indhold. Derudover bemærkes, at det tilstræbes, at lovforslaget så vidt mulig flugter med den kommende EU-regulering (DSA), herunder for så vidt angår hvilke typer platforme og tjenester, der kan stilles krav om anmeldelsesmekanismer på.

8.8. Afgrænsning af indhold – kommentarer til massemediers opslag

Astrid Haug bemærker, at det er uklart, om loven kun vedrører opslag, eller også dækker kommentarer, eksempelvis hvis man som bruger får slettet sin kommentar af Facebook.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det er problematisk, hvis der ikke er nogen, som tager ansvar for indholdet i de mange kommentarspor, der typisk udvikles i forlængelse af artikler på de sociale medier.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at lovudkastet ændres, så også kommentarer til massemediers opslag på tjenesteudbydernes platforme omfattes af de foreslåede regler. Institutet bemærker, at praksis fra Pres-senævnet viser, at såkaldt uredigeret indhold ikke er omfattet af medieansvarsloven. I september 2018 vurderede nævnet eksempelvis, at kommentarfunktionen til opslag på DR Nyheders Facebookside ikke var omfattet af loven. Nævnet vurderede også, at redaktionens efterfølgende sletning af kommentarer ikke indebærer, at der er foretaget en sådan redigering, at forholdet falder ind under medieansvarslovens område af den grund. Samme synspunkt fremgår ligeledes af Dansk Journalistforbund og Danske Mediers vejledning til de presseetiske regler.

Kommentar

Det fremgår af lovforslaget, at indhold fra massemedier i medieansvarsloven er undtaget fra denne lov, i det omfang massemediet og indholdet herfra er underlagt et redaktionelt ansvar i medfør af medieansvarsloven. Erhvervsministeriet bemærker hertil, at kommentarer fra andre end massemediet til massemediets indhold på f.eks. kommunikationsplatforme ikke udgør indhold fra massemedier.

Indhold fra kommentarspor vil derfor ikke være undtaget fra lovens anvendelsesområde, og dette vil blive præciseret i lovforslaget.

8.9. Afgrænsningen af ulovligt indhold

Børns Vilkår mener, at den nye lovgivning også skal hjælpe med at fjerne uønsket indhold og ikke kun det direkte ulovlige. Dette materiale kunne f.eks. være billeder og videoer, som bliver anvendt til at mobbe og ikke er uploadet af den forurettede.

Dansk Erhverv foreslår, at lovforslagets anvendelsesområde begrænses til kun at dække klart ulovligt indhold.

Dataetisk Råd bemærker, at lovforslaget ikke adresserer behandlingen af lovligt, men uønsket eller uetisk indhold. Dataetisk Råd er grundlæggende enig i, at virksomheders pligt til at fjerne indhold ikke skal reguleres med henvisning til etiske eller lignende standarder, men at der også fremover skal reguleres ud fra, om indholdet er lovligt eller ulovligt.

DI anbefaler, at man indsnævrer området for ulovligt indhold, dvs. specificerer, at det er klart ulovligt indhold, der skal rammes. Det kunne være indhold om terror, beskyttelse af børn og unge mv., men måske undtage almindelige ytringer.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det set fra et forbrugerbeskyttelsessynspunkt er det positivt, at lovforslaget har et bredt scope og således lægger

op til, at al indhold, der strider mod gældende dansk ret, skal fjernes, hvis det påklages efter ”notice and take down” princippet.

Frank Ulrich bemærker, at definitionen af ulovligt indhold er meget ekstremt bred, og at lovforslaget ikke bør gælde for straffelovens § 266 b, § 119 a, eller andetsteds i dansk lov, hvor der skal foretages en subjektiv vurdering af meningstilkendegivelsen i ytringen. Der bør være et klart fokus på, at lovforslaget gælder grove straffelovsovertrædelser som distribution af børneporno, videoer af vold og drab, osv.

Google bemærker, at indhold, der ikke er udtalt ulovligt og behøver nærmere granskning (eks. personkrænkelser) bør undtages fra det danske forslag om deadlines.

Institut for Menneskerettigheder foreslår, at lovforslagets anvendelsesområde begrænses til kun at dække klart ulovligt indhold.

IT-Politisk Forening anbefaler, at lovforslaget kun omfatter specifikke overtrædelser af straffeloven, hvor det ulovlige indhold kan have store konsekvenser for de berørte personer eller den offentlige orden. Det kan eksempelvis være digitale sexkrænkelser, materiale med seksuelt misbrug af børn (CSAM) og opfordringer til vold og terror.

Justitia bemærker, at såfremt lovgiver fastholder, at det er nødvendigt at lovgive om indholdsmoderation, anbefaler Justitia, at omfanget begrænses til særligt alvorlige forbrydelser i straffeloven såsom reelle trusler, tilskyndelse til terror og alvorlig kriminalitet og hævn- og børneporno. Justitia bemærker videre i forhold til injurielovgivning, herunder straffelovens § 267, at udgangspunktet for injuriersager er, at disse er undergivet privatpåtale, hvorefter det er den person ytringen handler om, der skal anlægge sagen ved domstolene. En politiker eller anden magthaver vil kunne anmelde en stor mængde angiveligt krænkende indhold rettet mod denne uden at skulle føre sagerne ved domstolene. Justitia bemærker videre, at større virksomheder gennem anmeldelser til tjenesteudbydere kan få fjernet konkurrenters markedsføringsindhold uden at bruge ressourcer på en almindelig domstolsproces.

Meta finder, at lovforslagets definition af ulovligt indhold, der defineres som "ethvert indhold, der er i strid med den til enhver tid gældende ret", er meget bred, og at lovforslaget overser de tekniske og operationelle realiteter af håndtering af anmeldelser om ulovligt indhold i stor skala og sætter ekstremt byrdefulde frister for tjenesteudbydere til at handle og reagere på sådanne anmeldelser.

Rettighedsalliancen bemærker, at det skal klart kunne afgrænses, hvilket indhold, der er ’omfattet af gældende ret’ jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Kommentar

Lovforslaget tager afsæt i regeringens udspil om sociale mediers ansvar, der blev lanceret august 2021. Lovforslaget er en udmøntning af udspillet 1. initiativ om "Skærpet fokus på sociale mediers ansvar i forhold til ulovligt indhold", som bl.a. indeholder et initiativ om forslag til en ny lov, der regulerer sociale medier med skærpede krav om nedtagning af ulovligt indhold og indførelse af transparenskrav.

Erhvervsministeriet har vurderet det mest hensigtsmæssigt, at lovforslaget i videst muligt udstrækning lægger sig op af kommende EU-regulering på området – DSA'en – som de tjenesteudbydere omfattet af forslaget vil skulle efterleve efter DSA'ens ikrafttræden. Det er forventningen, at DSA'en vil have et tilsvarende bredt anvendelsesområde i forhold til ulovligt indhold, idet den foreslåede retsakt indeholder et krav om, at tjenesteudbydere omfattet af forordningens anvendelsesområde, herunder sociale medier, skal nedtage enhver form for information, som den får konkret kendskab til, og som i sig selv eller i kraft af sin henvisning til en aktivitet, herunder salg af produkter eller levering af tjenester, ikke er i overensstemmelse med EU-retten eller en medlemsstats lovgivning, uanset lovgivningens art eller særlige genstand.

I forhold til en mere præcis afgrænsning af, hvad der er ulovligt i forhold til "gældende ret" bemærkes det, at ulovligt indhold efter gældende ret løbende justeres og ændres. Såfremt det angives i lovforslaget, hvad der på tidspunktet for forslagets ikrafttræden er ulovligt indhold efter gældende ret, vil lovforslaget løbende skulle ændres ift. den til enhver tid gældende lovgivning. Det er Erhvervsministeriets vurdering, at den foreslåede formulering i lovforslaget sikrer, at loven bedst muligt fremtidssikres. Det bemærkes videre, at lovforslagets anvendelsesområde matcher den forventede kommende EU-regulering på området DSA'en, som omfatter indhold, "der ikke er i overensstemmelse med EU-retten eller en medlemsstats lovgivning". Forslaget lægger sig således op af den regulering, som tjenesteudbydere omfattet af forslaget forventeligt skal leve op til, når DSA'en træder i kraft.

Det forhold, at nogle overtrædelser af straffeloven er undergivet privat påtale, indebærer ikke, at indholdet ikke strider mod gældende lovgivning. Reglerne om privat påtale af nogle nærmere bestemte forbrydelser i straffeloven, herunder straffelovens § 67 om ærekrænkelse, har til formål at sikre, at forurettede forskånes for, at der uden begæring føres en straffesag med offentlig adgang, hvor der sker fremlæggelse af de udtalelser, oplysninger meddelelser eller billeder om den pågældendes private forhold, som overtrædelserne vedrører.

I forhold til forslaget om at lade uønsket, men ikke ulovligt indhold, være omfattet af lovforslaget, bemærker Erhvervsministeriet, at nedtagningen af ulovligt indhold og skadeligt indhold, kræver to forskellige løsninger. Ved

ulovligt indhold forstås alle oplysninger eller produkter, der ikke er i overensstemmelse med dansk ret. Når det kommer til skadeligt indhold, er der tale om indhold, der ikke er ulovligt, men i stedet kan virke krænkende på andre personers værdier eller følelser. Opfattelsen af skadeligt indhold er således i høj grad afhængig af kulturelle forskelle eller forskelle i personlige værdier og overbevisninger.

8.10. Definitionen af anmelder

Digitalt Ansvar finder det særdeles positivt, at lovforslaget sætter krav om, at anmeldelsesproceduren skal være nem, enkel og altid til rådighed jf. § 4 og at lovforslaget ikke stiller krav om, at den person der klager, skal være registreret på den pågældende kommunikationsplatform, gruppebeskedtjeneste, datingtjeneste eller gamingtjeneste med en profil.

Forbrugerrådet Tænk støtter Erhvervsministeriets vurdering i lovbemærkningerne om, at organisationer, der beskæftiger sig med beskyttelse online, skal have adgang til at bruge anmeldelsesfunktionen uden først at oprette en profil på det pågældende platform. Det samme gælder for myndigheder, og for forældre, som oplever, at deres barn er blevet krænkede i strid med loven, hvilket er positivt.

IT-Politisk forening bemærker til de specielle bemærkninger til § 4, om at myndigheder kan benytte anmeldelsesfunktionen, at når tjenesteudbyderen modtager en anmeldelse om ulovligt indhold fra en offentlig myndighed, vil der i de fleste tilfælde være en formodning hos tjenesteudbyderen om, at indholdet rent faktisk er ulovligt, uanset at ingen domstol eller sågar administrativ myndighed hverken formelt eller reelt har taget stilling til dette spørgsmål. Det virker meget usandsynligt, at en tjenesteudbyder efter en anmeldelse fra en offentlig myndighed vælger at fastholde det anmeldte indhold, ikke mindst når dette valg senere kan medføre store bøder for tjenesteudbyderen. Efter IT-Politisk Forenings opfattelse bør offentlige myndigheder under ingen omstændigheder have adgang til at benytte en anmeldelsesordning.

Kommentar

Erhvervsministeriet vurderer, at anmeldelsesproceduren skal kunne anvendes af alle personer med adgang til det konkrete indhold. På nogle platforme og tjenester er brugerne i overvejende grad unge eller børn. Forældre bør derfor have adgang til indgive anmeldelse uden først at blive oprettet som bruger. Herudover er det Erhvervsministeriets vurdering, at bl.a. organisationer, som beskæftiger sig med beskyttelse online og myndigheder også skal have adgang til at bruge anmeldelsesfunktionen, som deres indgangskanal til tjenesteudbyderen uden først at oprette en profil.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at myndigheder bør tilkendegive over for tjenesteudbydere, at de er en myndighed, når de anvender anmeldelsesproceduren. Anmeldelsesproceduren kan være et nyttigt værktøj for kontrolmyndigheder, som har svært ved at få tjenesteudbydere i tale, og som ved benyttelsen af den foreslåede anmeldelsesprocedure vil kunne sikre sig, at tjenesteudbyderen tager stilling til indhold, som myndigheden har mistanke om, er ulovligt.

8.11. Krav til anmeldelse

Digitalt Ansvar bemærker, at det bør overvejes om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal udforme en standardformular, der kan bruges til at indgive en klage. Det er vigtigt, at en anmeldelse ikke kun henviser til på forhånd definerede klageområder, da man risikerer at udelukke klager over ulovligt materiale, som udbyderen ikke har medtaget i sin formular.

IT-Politisk Forening bemærker, at der ikke er noget krav om, at anmelderen i forbindelse med anmeldelsen angiver hvilke love, som det anmeldte indhold eventuelt kan overtræde, eller på anden måde begrundet anmeldelsen. Google anbefaler at hæve minimumskravene til anmeldelse, således at anmeldere skal foretage velbegrundede anmeldelser.

Meta mener, at lovforslaget strider mod art. 15 i e-handelsdirektivet, som fastsætter, at medlemsstater ikke må pålægge en generel forpligtelse ”til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed”. Meta begrundet dette med, at lovforslaget forhindrer tjenesteudbydere i at stille krav til, hvornår en anmeldelse er fyldestgørende.

Kommentar

Erhvervsministeriet anerkender, at tjenesteudbydernes mulighed for at foretage vurderinger af anmeldt indholds lovlighed inden for de i lovforslaget angivne tidsfrister vil fremmes, hvis der indsættes mere eksplicite krav fra lovgivers side om, hvornår en anmeldelse kan anses for fyldestgørende.

Erhvervsministeriet foreslår derfor, at der indsættes oplysningskrav til anmelderen, der gør det lettere at indgive tilstrækkeligt præcise og underbyggede anmeldelser. Endvidere foreslår erhvervsministeriet, at det fremgår direkte af lovteksten, at anmeldelsesfunktionerne skal figurere på ethvert indhold. Hensigten hermed er, at anmeldelsesfunktionerne således med fordel kan integreres i eventuelle eksisterende anmeldelsesfunktioner, som mange tjenesteudbydere allerede har i dag, og som anvendes til at anmelde indhold, som vurderes at stride mod tjenesteudbyderens egne retningslinjer eller tjenestevilkår eller lovgivningen i øvrigt, da disse er kendte af brugerne. I den forbindelse er det imidlertid et krav, at tjenesteudbyderen sikrer sig, at det fremgår tydeligt af anmeldelsesprocedurens funktioner, at anmeldelse sker i henhold til reglerne i denne lov.

8.12. Øvrige bemærkninger til anmeldelse

Børns Vilkår bemærker, at hvis tjenesteudbyderen har en aldersgrænse, der kan anvendes af brugere under 18 år, skal dette indgå i udarbejdelsen af anmeldelsesfunktioner, jf. § 4, stk. 1, der er lette at bruge for brugere under 18 år. Børns Vilkår bemærker til § 4, stk. 2, at anmeldelsen skal kunne ske anonymt, så den anmeldte ikke får at vide, hvem der har anmeldt dem, jf. stk. 4, hvor 'uvedkommende' skal inkludere at den anmeldte heller ikke bliver bekendt med anmelderen. Børns Vilkår bemærker til § 4, stk. 3, at for organisationer som Børns Vilkår og Red Barnet, som er 'trusted flaggers' hos flere tjenesteudbydere og derfor kan anmelde via fast track for at afhjælpe forskellige børn, skal der være undtagelser til § 4, stk. 3, om 'trusted flaggers'. Det skal ligeledes noteres, at Børns Vilkår anbefaler, at der tages hensyn til, om materialet, anmelderen anmelder, er legitimt. I så fald skal tjenesteudbydere ikke kunne forhåndsafvise en anmelder, som legitimt har anmeldt ulovligt indhold af flere omgange eller hyppigt.

Digitalt Ansvar anbefaler en klar tidsfrist i § 4, stk. 2: "Ved anmeldelse efter stk. 1, skal tjenesteudbyderen omgående kvittere for modtagelse af anmeldelsen.", idet de mener, de er uklart, hvad der ligger der i ordet "omgående".

IT-branchen bemærker, at kravet i lovens § 6, stk. 3, om aktivt at kommunikere med konti, der fungerer automatisk eller involverer sig i åbenlyst ubegrundet rapportering er ineffektivt særligt i lyset af mængden af ubegrundede klager. I stedet foreslås et krav om at udbyderne i transparency-rapporten skal inkludere oplysninger om indsatser vedrørende falsk aktivitet.

Meta mener, at det er uklart, hvad der menes med "uden nærmere undersøgelse", "særlige omstændigheder" og "meget komplekst indhold".

Red Barnet anerkender risikoen for, at platformenes anmeldelfunktioner kan misbruges af automatiserede bots, og at platformene potentielt kan blive udsat for spam af anmeldelser, som ikke bør tages alvorligt. Der gøres opmærksom på, at Red Barnet i sin anmeldetjeneste benytter et IT-system, som automatisk kan overvåge, om indhold, som Red Barnet har anmeldt til en digital platform, stadig er tilgængeligt på platformen, og i så fald automatisk sender en notifikation til platformen om at fjerne det ulovlige indhold. Red Barnet er ikke den eneste hotline, der bruger denne løsning. Det er væsentligt, at den type henvendelser ikke falder ind under kategorien "automatisk genereret anmeldelse" og derfor ikke bliver behandlet hos platformene.

Kommentar

Erhvervsministeriet tilsigter generelt i lovforslaget at uddybe i bemærkninger, hvad der skal forstås ved den anvendte terminologi i lovforslagets bestemmelser.

Erhvervsministeriet tilsigter, at det skal være nemt for alle, også brugere under 18 år at anmelde indhold til tjenesteudbydere. Derfor fremgår det af bemærkningerne til § 4, at "Tjenesteudbyderen skal sikre, at anmeldelsesfunktionen er nem at håndtere. Det betyder, at den skal være brugervenlig i sit design og sprog og gøre det muligt for personer hurtigt at iværksætte de nødvendige trin for at foretage en anmeldelse. Tjenesteudbyderen skal tillige sikre, at anmeldelsesfunktionen ikke giver anmeldere unødvendige oplysninger eller indeholder unødvendigt mange trin, som er tidskrævende og kan virke afskrækkende på personers ønske om at anmelde indhold."

Erhvervsministeriet anerkender, at anmelder skal kunne anmelde anonymt. Derfor fremgår det af bemærkningerne til lovforslagets § 4, at "Det forudsættes, at anmelder bevarer sin anonymitet over for den bruger, der delte det indhold, som er genstand for anmeldelsen. Det er således kun tjenesteudbyderen, som ved, hvem anmelder er. Dette flugter generelt med den ret til anonymitet, som mange brugere har i dag, når de anmelder indhold efter tjenesteudbydernes egne retningslinjer. Dermed sikres, at anmeldere ikke afskrækkes fra at anmelde ulovligt indhold, hvis det anmeldte indhold f.eks. er delt af en bruger, som har en personlig relation til anmelder. Bestemmelsen tilsigter også at beskytte den bruger, der har delt det indhold, som er genstand for anmeldelse anonymt."

Erhvervsministeriet lægger ikke op til, at der i lovforslaget er en fast track adgang for trusted flaggers. Det er Erhvervsministeriets vurdering, at lovforslagets tidsfrister vil indebære, at samtlige anmeldelser behandles hurtigt.

Det foreslås i § 4, at tjenesteudbyderen ikke er forpligtet til at behandle en anmeldelse, når tjenesteudbyderen vurderer, at anmeldelsen åbenbart er grundløs.

Bestemmelsen tager sigte på at imødekomme bots, som autogenererer anmeldelser. Herudover tager bestemmelsen sigte på at frigive tjenesteudbyderen fra at foretage behandling af åbenbart grundløse anmeldelser fra de samme anmeldere, som sker med en stor hyppighed. Det er op til tjenesteudbyderen selv, om denne vurderer, at misbruget af anmeldelsesproceduren har en sådan karakter, at tjenesteudbyderen vil træffe yderligere foranstaltninger over for en bruger, som tjenesteudbyderen vurderer misbruger anmeldelsesproceduren. Erhvervsministeriet tilsigter ikke med bestemmelsen, at tjenesteudbydere skal kunne afvise at behandle anmeldelser alene af den grund, at anmeldelserne er automatisk genereret.

8.13. Private virksomheders vurdering af indholds lovlighed

Dansk Erhverv bemærker, at lovlighedsvurderingen af indholdet i TCO-forordningen ligger hos en kompetent myndighed, og dette princip med fordel kan tages med i dette lovforslag. Dansk Erhverv henstiller videre til, at man tager kontakt til de statslige myndigheder som er vant til at foretage disse vurderinger, herunder politiet, anklagemyndigheden, fogedretten m.fl. for at afklare, hvor meget tid det normalt tager at foretage lovlighedsvurderingerne, og hvordan de prioriteres inden for kategorier af de forskellige typer ytringer og indhold.

Google bemærker, at forslaget er i strid med chartret om grundlæggende rettigheder og traktaten om Den Europæiske Union.

IT-Branchen er grundlæggende bekymret over, at loven pålægger private virksomheder at foretage vurderinger af, hvad der er lovligt eller ulovligt ifølge dansk ret. Sådanne beslutninger ligger derfor bedst hos domstolene eller andre relevante myndigheder – ikke hos private virksomheder.

IT-Politisk forening og IT-Branchen bemærker, at bekæmpelsen af kriminalitet og lovovertrædelser først og fremmest er en opgave for staten. Lovforslaget uddelegerer imidlertid denne opgave til private tjenesteudbydere. Sådanne beslutninger ligger derfor bedst hos domstolene eller andre relevante myndigheder – ikke hos private virksomheder

Justitia bemærker, at lovforslaget giver øget magt til tjenesteudbyderne, herunder dominerende platforme som Facebook og YouTube, der de facto vil komme til at stå for den juridiske vurdering af indhold på sociale medier, mens myndigheder og uafhængige domstoles rolle minimeres. Justitia finder det særligt problematisk, at lovforslaget pålægger private aktører en forpligtelse til at håndhæve uspecificerede danske retsregler i henhold til en særdeles urealistisk tidsfrist. Det skaber et incitament til at ”overregulere” og fjerne lovligt indhold i henhold til tjenesteudbydernes egne retningslinjer.

Meta finder, at lovligheden af det anmeldte indhold bør være forbeholdt domstolene.

Producentforeningen finder det uforholdsmæssigt og alt for vidtgående at pålægge udbyderne pligt til at vurdere al indholds lovlighed i enhver henseende.

Kommentar

Kommunikationsplatforme er blevet en vigtig del af vores økonomi og borgernes dagligdag, og mange borgere bruger nu disse tjenester dagligt. Den digitale omstilling og den øgede brug af disse tjenester har imidlertid også

medført nye risici og udfordringer, både for de enkelte brugere og for samfundet som helhed, og det er på den baggrund Erhvervsministeriets vurdering, at der bør pålægges sådanne platforme at udvise ansvarlig og påpasselig adfærd, hvilket er afgørende for et sikkert, forudsigeligt og pålideligt onlinemiljø. Det er derfor Erhvervsministeriets vurdering at sådanne platforme derfor selv bør pålægges et ansvar for at sikre, at der ikke flourerer ulovligt indhold på platformene.

Mange tjenesteudbydere foretager allerede i dag indholdsmoderation af både ulovligt, skadeligt og krænkende indhold på deres platforme, der f.eks. er udarbejdet på baggrund af ikke-bindende, frivillige ordninger. Indholdsmoderationen sker både ved, at tjenesteudbyderne anvender teknologi, der opsporer uvelkomment indhold og ved, at tjenesteudbyderne opretter kanaler, hvorved brugere og f.eks. pålidelige indberettere har mulighed for at anmelde indhold til tjenesteudbyderne, som de behandler efter deres egne retningslinjer. Forholdet mellem tjenesteudbyderne og deres brugere er således funderet på en almindelig privatretlig aftale, som tillader brugerne at ytre sig frit, men også tillader tjenesteudbydere at vælge, hvilket indhold, der skal optræde på deres platform.

Særligt tjenesteudbydernes frivillige implementering af tiltag for at modvirke bl.a. ulovligt indhold på deres platforme og tjenester har haft en positiv effekt og har mindsket mængden af ulovligt indhold, der flourerer frit på kommunikationsplatforme, gruppebeskedtjenester, datingtjenester og gamingtjenester. Det står imidlertid klart, at der er for mange tilfælde, hvor ulovligt indhold enten ikke eller kun delvist bliver fjernet eller blokeret, og at dette ikke sker hurtigt nok. Det er derfor Erhvervsministeriets vurdering, at der er behov for regler, som pålægger disse tjenesteudbydere at oprette en række procedurer for anmeldelse af og behandling af ulovligt indhold på deres platforme eller tjenester, og at dette sker hurtigt med henblik på at sikre yderligere spredning.

Det bemærkes videre, at det er forventningen, at den kommende EU-regulering på området (DSA) ligeledes vil stille krav til, at private virksomheder skal vurdere, om indhold på en digital platform er ulovligt.

Det bemærkes endeligt, at lovforslaget ikke påvirker den almindelige adgang til domstolsprøvelse af, om et givent indhold er ulovligt. Denne mulighed eksisterer fortsat.

8.14. Traktatens artikel 4 (3)

Meta bemærker, at lovforslaget ikke overholder det generelle princip om loyalt samarbejde i henhold til artikel 4, stk. 3, i TEU.

Kommentar

Regeringen vurderer, at et initiativ mod den omfattende og hurtige spredning af ulovligt indhold ikke kan afvente, at DSA gennemføres. Derfor vurderes det vigtigt, at der nationalt, indtil DSA træder i kraft, indføres egne foranstaltninger for at sikre, at tjenesteudbydere hurtigst muligt påtager sig et større ansvar for nedtagning af ulovligt indhold og øger gennemsigtighed om deres indholdsmoderation. Lovforslaget vurderes ikke at stride mod den kommende forordningens formål og forpligtelser.

8.15. Forholdet til ytringsfriheden

Dansk Erhverv, Meta, IT-Branchen, Trykkefrihedsselskabet, Google, DI, Institut for Menneskerettigheder, IT-Politisk Forening, Dansk Journalistforbund, Dataetisk Råd og Justitia bemærker, at det bødesanktionerede krav til tjenesteudbydere om at træffe beslutning om at fjerne, blokere eller fastholde anmeldt indhold inden for nærmere bestemte frister kan være problematisk i forhold til ytringsfriheden og den demokratiske debat. Dette begrundes med, at der herved kan opstå en risiko for, at tjenesteudbydere unødigt fjerner eller blokerer indhold, der viser sig ikke at være ulovligt. Justitia bemærker, at en sådan ordning ikke kan siges at opfylde kravet om proportionalitet. Dataetisk Råd bemærker, at risikoen for, at tjenesteudbydere af forsigtighedshensyn unødigt begrænser brugernes informations- og ytringsfrihed må anses for at være i strid med god dataetik, samt at lovforslaget og bemærkningerne hertil alene sporadisk synes at forholde sig til sådanne principielle overvejelser. Dataetisk Råd anbefaler i den forbindelse, at lovforslagets betydning for informations- og ytringsfriheden overvejes nærmere, og at disse overvejelser beskrives i lovforslaget.

Justitia bemærker, at lovforslaget ikke skaber klarhed om, hvilket indhold der reelt skal fjernes eller blokeres, hvorfor der foreligger en reel risiko for, at tjenesteudbydere vil være tilbøjelige til også at fjerne lovligt indhold, eller ulovligt indhold, der dog ikke kan retfærdiggøre indgreb i ytringsfriheden, fordi den relevante beskyttelses-interesse ikke udgør et anerkendt formål efter bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 10, stk. 2. Justitia angiver desuden et ønske om i lovforslaget at angive en vurdering af rækkevidden af grundlovens § 77 i forhold til det retlige ansvar for at moderere ytringer, som private platforme underlægges af staten. Lovforslaget bør endvidere ifølge Justitia forholde sig til, i hvilket omfang det vil medføre negative konsekvenser for den praktiske og effektive beskyttelse af og formålet med grundlovens § 77. Justitia og Dansk Erhverv bemærker, at regeringen med forslaget går imod anbefalingerne fra Ytringsfrihedskommissionen, og Justitia finder det kritisabelt, at lovforslaget ikke forholder sig til Ytringsfrihedskommissionens argumenter og anbefalinger. IT-Politisk Forening bemærker, at det fremgår eksplicit af bemærkningerne til lovforslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i sin tilsynsvirksomhed vil holde øje med tjenesteudbydere, som har en lav andel af anmeldelser, der fører til at det anmeldte indhold fjernes. En sådan tilsyns-praksis kan ifølge IT-Politisk Forening kun forstærke in-

citamentet for tjenesteudbydere til at fjerne indhold, hvorom der modtages anmeldelse. Frank Ulrich bemærker, at lovforslaget overtræder grundlovens § 77 og EMRK Artikel 6 og er en direkte overtrædelse af domstolsprøvningen, der er indlagt i grundlovens § 77.

Kommentar

Som det også fremgår af pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, mener regeringen, at der bør stilles krav til, at de af lovforslaget omfattede tjenesteudbydere påtager sig et større ansvar for at hindre spredning af ulovligt indhold, der står mål med den størrelse, indflydelse og betydning, som tjenesteudbydernes platforme og tjenester har i samfundet i dag.

Derfor foreslås det med lovforslagets §§ 4-7 at fastlægge nogle rammer for tjenesteudbydere om, at stillingtagen til anmeldt indhold og fjernelse eller blokering af ulovligt indhold skal ske inden for nogle nærmere fastsatte tidsfrister. De foreslåede tidsfrister er udtryk for, at det på den ene side er nødvendigt at indrømme tjenesteudbydere tid til at bedømme lovligheden af det indhold, som anmeldes. Dette gælder særligt, når indholdet er vanskeligt at bedømme uden indhentelse af yderligere oplysninger, og når bedømmelsen heraf kræver særlig juridisk eller anden ekspertise. På den anden side har ulovligt indhold dog så stor skadevirkning og kan udgøre en sådan trussel for samfundet og individet, at det er afgørende, at der i forhold til at fjerne eller blokere sådant indhold gælder korte og nærmere bestemte tidsfrister.

Det er regeringens opfattelse, at den foreslåede ordning er udtryk for en passende balance mellem de relevante hensyn, der gør sig gældende i forhold til den påtænkte regulering af tjenesteudbydere af sociale medier m.v.

I Tyskland, hvor man har indført lignende lovgivning, var der ligeledes bekymringer for, at lovgivning om indholdsmoderation ville betyde, at ulovligt indhold blev nedtaget i stort omfang. Det blev derfor besluttet, at den tyske lov skulle evalueres 3 år efter dens ikrafttrædelse på baggrund af gennemsigtighedsrapporterne fra tjenesteudbydere og uafhængige juridiske udtalelser om resultaterne heraf. Evalueringsrapporten konkluderede i den forbindelse, at der ingen indikationer var på forekomsten af såkaldt overblokering, men at risici herfor burde minimeres yderligere ved at udvide sikkerhedsmekanismerne, især ved muligheden for at få den oprindelige beslutning kontrolleret af tjenesteudbyderen. Med det danske lovforslag foreslås det derfor at indføre en efterprøvelsesmekanisme, som giver anmeldere og brugere mulighed for at få efterprøvet tjenesteudbyderens beslutning om at fjerne, blokere eller fastholde indhold, hvis man ikke er enig i tjenesteudbyderens beslutning. Yderligere foreslås det, at tjenesteudbydere forpligtes til at rapportere på, hvor meget og hvilken type indhold de tager ned. Det vil derfor også være muligt fremover at følge, hvor meget og hvilken type indhold, der fjernes fra de sociale medier.

For så vidt angår de overordnede retlige rammer for regulering af tjenesteudbydere, herunder sociale medier, bemærkes det, at forholdet mellem tjenesteudbydere og deres brugere som udgangspunkt er et privatretligt forhold, hvor det enkelte medie fastsætter betingelserne for, hvordan brugerne må anvende deres tjenester og platforme. Som bruger accepterer man disse betingelser i forbindelse med, at man opretter en brugerprofil. Som eksempel kan nævnes, at et vilkår, der typisk accepteres i forbindelse med, at man opretter en brugerprofil på sociale medier, er, at det sociale medie har ret til at fjerne eller blokere opslag, som efter det sociale medies vurdering krænker andres rettigheder, lovgivningen eller det sociale medies politikker.

Lovforslaget indeholder ikke en nærmere beskrivelse af den foreslåede ordningsforhold til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser, da lovforslaget ikke rejser spørgsmål i forhold til grundloven, herunder grundlovens § 77, eller Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK artikel 10.

I forhold til det af Justitia anførte om, hvorvidt lovforslaget skaber klarhed om, hvilket indhold der i praksis skal fjernes eller blokeres, henvises til det ovenfor anførte under pkt. 8.9 om afgrænsningen af ulovligt indhold.

8.16. Tidsfrister

DI, ISFE and EGDF, IT-branchen, Google, Justitia og LinkedIn, bemærker, at i stedet for deadlines bør lovforslaget fastsætte, at nedtagning af online indhold bør ske “uden unødigt forsinkelse” som i E-handelsdirektivet eller DSA.

Dataetisk Råd bemærker, at forslaget bygger på, at der ikke må gå mere end 24 timer fra et givent socialt medie opdager åbenlyst ulovligt indhold på platformen til det er fjernet. Det betyder, at det pågældende åbenlyse ulovlige indhold kan blive delt bredt og set de første 24 timer (og eventuelt kopieret) af mange mennesker. Omvendt kunne en kortere tidsgrænse rejse andre alvorlige problemstillinger om informations- og ytringsfriheden. Det er et politisk spørgsmål, hvor hurtigt (åbenlyst ulovligt indhold) skal fjernes.

IT-Branchen støtter generelt behovet for at informere brugerne i forbindelse med anmeldelser i form af krav, der er på linje med DSA. Platforme og tjenester bør imidlertid ikke pålægges en forpligtelse om at informere anmeldere om skridt, der tages efter en anmeldelse, fx når det vil være til skade for en igangværende kriminel efterforskning. IT-Branchen anbefaler at forlænge klagefristen, hvis en tidsfrist bibeholdes fra 7 til 14 dage.

Justitia bemærker, at såfremt lovforslaget fastholdes, så bør tidsfristen gøres mere fleksibel end absolutte frister på eks. 24 timer eller 7 dage.

LinkedIn opfordrer myndighederne til at undgå at indføre alt for præskriptive krav (som f.eks. den landespecifikke kvittering, der er skitseret i § 4, stk. 2, nr. 2-4) og i stedet fokusere på de politiske mål, der skal nås og give udbydere mulighed for at udvikle de værktøjer, der er nødvendige for at opfylde kravene i den foreslåede lov.

Meta finder, at tidsfristerne i lovforslagene er alt for strenge og ekstremt bebyrdende, og at tjenesteudbydere bør have fleksibilitet til at prioritere anmeldelser under hensyntagen til f.eks. alvoren af indholdet. Ved at opstille en ufleksibel ramme kan lovforslaget få kontraproduktive virkninger ved at tilskynde platformene til at bruge deres ressourcer hurtigere til at behandle bruger- og myndighedsanmeldelser på et "først-ind-først-ud"-princip frem for at prioritere anmeldelser i henhold til indholdets alvor.

Kommentar

Det foreslås, at tjenesteudbydere forpligtes til at etablere en brugervenlig procedure for håndtering af anmeldelser over ulovligt indhold, herunder krav om, at tjenesteudbydere på baggrund af anmeldelser skal træffe beslutning om at fjerne, blokere eller fastholde indhold inden 24 timer efter modtagelse af en anmeldelse. Hvis indholdet kræver nærmere undersøgelse kan fristen imidlertid forlænges til 7 dage forudsat, at tjenesteudbyderen kan begrunde over for anmelder, hvorfor behandling af indholdet kræver nærmere undersøgelse. Ydermere kan denne frist undtagelsesvis fraviges, således at der skal træffes beslutning inden for 14 dage, hvis tjenesteudbyderen vurderer, at den bruger, der delte det indhold, som er genstand for anmeldelsen, nærmere kan belyse relevante faktuelle omstændigheder, som knytter sig til indholdet eller fordi indholdets kompleksitet, sprog eller længde tilsiger en fristforlængelse.

Regeringen lægger vægt på, at der i lovforslaget stilles krav om klare tidsfrister for nedtagning af ulovligt indhold. Dette kan være med til at sikre en ensartethed i retssikkerheden, når brugere anmelder ulovligt indhold, ligesom det forpligter de omfattede tjenesteudbydere til at reagere på ulovligt indhold hurtigst muligt. Det bemærkes, at regeringen også på EU-niveau i forbindelse med forhandlingerne af den kommende DSA arbejder for, at der indsættes klare tidsfrister for nedtagning af ulovligt indhold, også med henblik på at sikre, at retstilstanden ensrettes på tværs af EU.

8.17. Advisering af anmelder og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved fravigelse fra tidsfrister

IT-branchen og LinkedIn, bemærker, at kravet om at tjenesteudbydere proaktivt skal informere myndighederne om afgørelser, der tager længere end 7 dage, vurderes ikke at være proportionalt eller i brugernes interesse, særlig henset til privacy.

Meta bemærker, at lovforslagets krav om, at hostingudbydere skal foretage en individuel juridisk vurdering af hver anmeldelse - og, hvor indholdet kræver yderligere undersøgelser, specificerer over for anmelderen, hvad det er ved indholdet, som kræver yderligere undersøgelser - blot yderligere øger den enorme administrative byrde, der ikke er i overensstemmelse med DSA'en.

ISFE og EGDF finder, at den foreslåede forpligtelse til proaktivt at underrette tilsynsmyndigheden om beslutninger vedrørende indhold, der varer længere end 7 dage (§ 5, stk. 5) giver anledning til betydelige bekymringer vedrørende privatlivets fred og sikkerhed, der opvejer de potentielle sikkerhedsmæssige fordele. Specifikt at kræve, at udbydere proaktivt videregiver oplysninger om anmeldt indhold, som ikke har vist sig at være ulovligt og uden tilstedeværelse af retskendelse, er meget indgribende for brugernes privatliv. En sådan rapportering ville også gøre processen med indholdsmoderation unødvendigt kompliceret og føre til forsinkelser.

Kommentar

Erhvervsministeriet vurderer, at de foreslåede informationsforpligtelser i § 5 til henholdsvis anmelder og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved fravigelse af tidsfrister skal sikre, at tjenesteudbydere forholder sig til alle anmeldelser på et tidligt tidspunkt, og ikke kan arbejde ud fra en praksis om, at anmeldelser først håndteres ved udløbet af den sidste frist på 14 dage.

Informationskravene sikrer, at tjenesteudbyderne skal kunne begrunde, hvorfor behandling af en anmeldelse tager længere tid.

8.18. Opbevaring af indhold (§ 5, stk. 7)

Digitalt Ansvar bemærker til § 5 stk. 7, at det er erfaringen, at der nogle gange går mere end tre måneder (dvs. 90 dage) før politiet tager kontakt til eksempelvis sociale medier for at sikre bevismaterialet – eksempelvis i stalkingsager. I denne sammenhæng er det efter Digitalt Ansvars opfattelse en smule uklart, hvilken form for materiale/information, som tjenesterne, ud over det ulovlige materiale, bliver pålagt at opbevare. Digitalt Ansvar oplyser hertil, at deres erfaring er, at digital stalking ofte foregår via falske profiler, hvilket vil tale for, at tjenesterne ud over det ulovlige materiale, også forpligtes til at sikre/opbevare både profilnavn, profillink og loginoplysningerne bag upload, således at politiet har mulighed for at indhente disse og finde frem til gerningspersonen.

IT-Politisk forening bemærker, at pligten til at opbevare det anmeldte indhold og dertil hørende kontooplysninger med henblik på udlevering til politiet, ikke bør gælde for lovligt indhold, som alene fjernes fordi det strider mod platformens egne retningslinjer. IT-Politisk Forening vil derfor anbefale, at det præciseres, at anmelderen skal angive, om der anmeldes ulovligt

indhold eller indhold, som strider mod platformens egne retningslinjer. Anmelders angivelse af dette kan enten ske ved separate anmeldelsesfunktioner for de to situationer, eller ved at anmelderen i en fælles anmeldelsesfunktion ved afkrydsning af et felt (eller lignende aktiv handling) angiver, at der anmeldes ulovligt indhold. IT-Politisk forening bemærker videre, at det er uklart om § 5, stk. 7, gælder, hvis brugeren selv sletter indholdet efter en anmeldelse, eller hvis indholdet slettes med henvisning til tjenesteudbyderens egne retningslinjer i stedet for en afgørelse efter § 5, stk. 1, om at indholdet er ulovligt. IT-Politisk Forening bemærker til § 5, stk. 7, at det er uklart, hvordan politiet skal kunne håndhæve dette over for udenlandske tjenesteudbydere, da de ikke er forpligtet til at hastesikre oplysninger efter påbud fra dansk politi, jf. Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 1491 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg 2019-20. På grund af retsforholdet deltager Danmark ikke i den (måske) kommende forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager [COM(2018) 225 final], hvor der kan gives bindende påbud om sikring af bevismateriale direkte til tjenesteudbydere i andre medlemsstater. Det bør udelukke, at der i dansk lov kan indføres tilsvarende krav om sikring af bevismateriale med territorial virkning direkte over for tjenesteudbydere i andre EU-medlemsstater. IT-Politisk Forening bemærker videre, at forordning (EU) 2021/784 om forebyggelse af udbredelsen af terrorrelateret indhold har i artikel 6 en forpligtelse for tjenesteudbyderen til at opbevare indhold og dertil knyttede data efter et påbud om fjernelse fra en myndighed. Denne forordning omfatter imidlertid alene terrorrelateret indhold, som generelt vil udgøre en alvorlig lovovertrædelse. I Europa-Kommissionens DSA-forslag med et bredere anvendelsesområde ses der ikke at være et lignende krav om opbevaring af indhold og tilhørende brugeroplysninger (uanset om brugeren selv sletter sin profil på platformen), hvis indholdet fjernes af tjenesteudbyderen efter vurdering af en anmeldelse om ulovligt indhold.

IT-Politisk Forening og Google bemærker, at kravet om opbevaring af brugerens oplysninger udgør et indgreb i retten til privatliv, databeskyttelse og ytringsfrihed, og er næppe proportionalt i forhold til EU-retten (Charter om Grundlæggende Rettigheder artikel 52, stk. 1).

Kommentar

Erhvervsministeriet anerkender, at det med fordel kan præciseres i ordlyden af bestemmelsen, at opbevaringsforpligtelsen i lovforslagets § 5, stk. 7 kun vedrører indhold, der fjernes eller blokeres efter denne lov og at bestemmelsen således ikke omfatter lovligt indhold, der fjernes som følge af, at det strider mod platformens egne retningslinjer.

I forhold til spørgsmålet om hastesikring fra udenlandske tjenesteudbydere bemærkes det, at det er præciseret i lovforslagets bemærkninger til den foreslåede § 5, stk. 7, at politiet kan indhente visse profiloplysninger fra

nogle udenlandske tjenesteudbydere uden retskendelse, mens andre oplysninger eller andre udenlandske tjenesteudbydere enten kræver en dansk editionskendelse eller en international retshjælpsanmodning med en dansk editionskendelse. Det kan desuden supplerende oplyses, at politiet har gode erfaringer med at platformene, herunder Facebook, efter anmodning hastesikrer det efterspurgte materiale, selv om de udenlandske tjenesteudbydere i den konkrete situation ikke er forpligtet hertil.

Det bemærkes endelig, at det er præciseret i lovforslagets bemærkninger til den foreslåede § 5, stk. 7, at der i medfør af bestemmelsen er mulighed for, at tjenesteudbyderen opbevarer det anmeldte indhold og oplysninger om brugerprofilen, der delte indholdet, i længere tid end 90 dage. Det kan f.eks. ske, hvis anmeldelsen til politiet sker kort før "90-dages fristen".

I forhold til det af IT-Politisk Forening og Google anførte om bl.a. retten til privatliv og ytringsfrihed, henvises til det ovenfor anførte under pkt. 8.15 om forholdet til ytringsfriheden.

8.19. Stay-down forpligtelse

Børns Vilkår og Digitalt Ansvar anbefaler, at regeringen tilføjer krav om, at sociale medier forpligtes til at forhindre genuploads og deling af ulovligt indhold, som sociale medier og andre digitale tjenester allerede er blevet bekendt med.

DI noterer, at man ikke har benyttet sig af muligheden for at introducere en "stay down"-forpligtelse, som bl.a. har været diskuteret på europæisk niveau. Det er en fornuftig afgrænsning alt den stund, at en sådan forpligtelse kræver omfattende tekniske løsninger og formentligt også stiller store krav til mandskab. Derfor er det en fornuftig afvejning at undlade et sådan krav i lovforslaget for nu.

Red Barnet bemærker, at der bør stilles krav til, at platformene samarbejder med hinanden for at forhindre spredning mellem platforme, således, at hvis materiale fjernes fra én platform, så kan det ikke lægges op på en anden. Red Barnet bemærker videre, at der bør stilles krav til, at platformene samarbejder med hinanden for at forhindre spredning mellem platforme, således, at hvis materiale fjernes fra én platform, så kan det ikke lægges op på en anden.

Red Barnet og Det Kriminalpræventive Råd bemærker, at der i loven eller bemærkningerne bør lægges vægt på platformens ansvar for at udvikle metoder til, at fjernet materiale forbliver væk fra platformene (det såkaldte "notice and stay down"-princip).

Kommentar

Lovforslaget om regulering af sociale medier udnytter det rum, som er muligt ift. Danmarks europæiske forpligtelser. Som EU-reglerne er lige nu, er det ikke muligt at indføre nationale krav om, at digitale platforme skal sørge for, at ulovligt indhold, der tidligere er nedtaget, ikke uploades på ny. Derfor er fokus i lovforslaget at sætte tidsfrister for nedtagning af ulovligt indhold.

Erhvervsministeriet kan endvidere oplyse, at det i forbindelse med de nuværende forhandlinger om reguleringen af online platforme, Digital Services Act, har været en klar prioritet, at reguleringen skal indeholde krav til særligt de største platforme om, at det, der allerede én gang er ulovligt og fjernet, ikke uploades på ny. Der er således lagt op til, at problemstillingen håndteres i et EU-spor.

Erhvervsministeriet anerkender hensynene bag at pålægge tjenesteudbydere en stay-down forpligtelse for indhold, som allerede én gang er vurderet ulovligt og nedtaget af tjenesteudbydere. Princippet omkring Notice and Stay Down giver rigtig god mening, så klokkeklart ulovligt indhold ikke dukker op igen. Men sådan nogle regler skal fastsættes på europæisk niveau, da de sociale medier ikke nødvendigvis er registeret i Danmark. Regeringen arbejder derfor på, at der er klart definerede rammer for nedtagning af ulovligt indhold.

8.20. Efterprøvelse – Tjenesteudbyderens adgang til at fjerne indhold efter egne retningslinjer

Dansk Erhverv bemærker til § 7, stk. 9, at tjenesteudbydere helt kan undgå at foretage vurderingen om lovligheden af indhold og eventuel fjernelse heraf, hvis indholdet inden vurderingen er foretaget fjernes eller blokeres grundet andre foranstaltninger – herunder hvis tjenesteudbyderen vurderer, at indholdet er i strid med interne retningslinjer. Dette skader borgernes ytringsfrihed og forringer den demokratiske samtale, der foregår online.

Dansk Journalistforbund bemærker, at der er en risiko for, at en tjenesteudbyder kan fjerne stof fra et redaktionelt medie blot med henvisning til, at indholdet strider mod tjenesteudbyderens egne interne retningslinjer. Dermed vil mediet i de fleste tilfælde ikke kunne få efterprøvet tjenesteudbyderens afgørelse. Lovforslaget bør derfor justeres, således at opslag fra redaktionelle medier er omfattet af mulighederne for oplysning og efterprøvelse, uanset hvilken begrundelse der blev givet for at fjerne indholdet.

Danske Medier bemærker, tjenesteudbydere i langt de fleste tilfælde henviser til, at indholdet strider mod platformens egne retningslinjer. Danske Medier finder det stærkt bekymrende, at især de meget store platforme dermed let kan slippe uden om at tilbyde f.eks. presseudgivere ret efterprøvelse. Konkret anbefaler Danske Medier derfor, at lovforslaget ændres således, at massemediers sider og opslag på sociale medier er omfattet af de

samme forpligtelser for tjenesteudbyderen *uanset* hvilken begrundelse platformen lægger til grund for en fjernelse eller blokering.

Dataetisk Råd finder det relevant som foreslået at give mulighed for at appellere afgørelser om at fjerne eller fastholde indhold, der er blevet klaget over, da data skal behandles med respekt for grundlæggende retssikkerhedsmæssige garantier.

IT-Politisk forening bemærker, at det for tjenesteudbyderen altid vil være forbundet med større udgifter at fastholde indhold, som anmeldes. Der er både risikoen for store bøder og udgifterne til eventuel efterprøvelse af afgørelsen, som tjenesteudbyderen kun kan undgå med sikkerhed ved at fjerne indholdet og henvise til sine egne retningslinjer, jf. § 5, stk. 6. IT-Politisk forening bemærker videre, at når der anmeldes ulovligt indhold, bør det ikke være muligt for tjenesteudbyderen at undgå forpligtelsen til efterprøvelse i lovforslagets § 7 ved at fjerne indholdet med henvisning til tjenesteudbyderens egne retningslinjer. IT-Politisk forening anbefaler at § 5, stk. 6, ændres, så tjenesteudbyderen altid er forpligtet til at træffe en afgørelse efter § 5, stk. 1, med mulighed for efterprøvelse, medmindre brugeren selv vælger at fjerne indholdet.

Justitia er positive over for retten til efterprøvelse, men finder det problematisk, at lovforslaget ikke opstiller mulighed for efterprøvelse eller gennemsigtighed af indholdsmoderation efter tjenesteudbydernes egne retningslinjer. Dette synes særligt relevant, da der er statueret en sammenhæng mellem nationale lovreglers pres på tjenesteudbydere og en stigende regulering og håndhævelse af tjenesteudbydernes egne retningslinjer.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at det ikke har været intentionen med dette lovforslag at regulere private virksomheders egne retningslinjer og tjenestevilkår. Lovforslaget tilsigter ikke at fastsætte forpligtelser for tjenesteudbydere, som forhindrer dem i at fjerne eller blokere indhold på deres platform eller tjeneste, der strider mod deres egne retningslinjer eller tjenestevilkår.

Lovforslaget tilsigter ikke at fastsætte forpligtelser for tjenesteudbydere, som forhindrer dem i at fjerne eller blokere indhold på deres platform eller tjeneste, der strider mod deres egne retningslinjer eller tjenestevilkår. Hensigten er derimod at sikre, at indhold, som er ulovligt i henhold til dansk lovgivning, nedtages hurtigst muligt.

Indsigt i tjenesteudbydernes forretningsmodeller er et arbejde, Erhvervsministeriet undersøger på EU-plan i forbindelse med DSA'en, da der ikke

vil være hjemmelsmæssig mulighed for at lave reglerne i Danmark. Regeringen er meget optaget af dette og vil desuden drøfte det i den kommende ekspertgruppe for tech-giganter.

8.21. Genetablering af lovligt indhold efter efterprøvelse

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at de afgørelser, der ”frifinder” indhold fra at stride imod dansk lovgivning genetaberes på tjenesten, fx i særlige sager, hvor nedtagningen er til stor ulempe for forbrugeren eller den lille erhvervsdrivende.

Frank Ulrich bemærker, at slettet indhold som anklagemyndigheden eller domstolene har bedømt til at være lovligt, bør genetaberes.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at det ikke har været intentionen, at bemærkningerne til § 7, stk. 4, skulle forstås således, at tjenesteudbydere, som i efterprøvelsesproceduren finder tidligere nedtaget indhold efter § 5, stk. 1, lovligt, ikke skal genoprette det.

Erhvervsministeriet bemærker imidlertid hertil, at tjenesteudbydere stadig vil have mulighed for at fjerne eller blokere indholdet efter tjenesteudbyderens egne retningslinjer eller tjenestevilkår efter genoprettelsen.

8.22. Afrapportering

Astrid Haug bemærker, at i platformenes afrapportering, jf. lovens kap. 3, bør indgå, hvor mange dansksprogede moderatører de har ansat (antal årsværk), og hvor disse geografisk er lokaliseret (som minimum land). En af de store udfordringer synes at være manglen på dansksprogede moderatører.

Dansk Erhverv bemærker til § 8, at det er langt mere hensigtsmæssigt at formulere en generel, fælleseuropæisk målsætning for, hvad der kvalificerer som gennemsigthed og herunder acceptere fleksible formater for data-rapportering i forhold til, hvad der giver mening for forskellige typer platforme.

Dataetisk Råd finder det positivt, at et væsentligt formål med lovforslaget er at fremme transparens og åbenhed. Dataetisk Råd bemærker, at i lovforslagets nuværende formulering skal tjenesteudbydere kun inkludere ”driftsprincipper”, men lovforslaget bør gå længere og pålægge tjenesteudbydere at beskrive de algoritmer, der anvendes i forbindelse med indholdskontrol, ligesom det bør beskrives, hvordan de virker. Dataetisk Råd bemærker, at det vil skabe gennemsigthed, hvis tjenesteudbydere ikke blot afgiver ”generelle oplysninger om de anvendte træningsdata” men pålægges at skabe reel indsigt i træningsdata.

Google bemærker, at online platforme har vidt forskellige politikker, processer og problemstillinger. Meningsfuld gennemsigtighed ser forskellig ud fra tjeneste til tjeneste, men ensartet på tværs af lande, og ikke som i det danske forslag, der kræver at vidt forskellige platforme indberetter data i samme, særegent danske format. Google anbefaler, at hver tjenesteudbyder forbereder en rapport baseret på størrelse, type af indhold mv.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at § 8 skal indeholde en beskrivelse af, hvilke konsekvenser deres moderationspraksis har for ytringsfriheden.

IT-branchen og Meta bemærker, at kravene om afrapportering, både for så vidt angår indhold og frekvens bør være i tråd med DSA, så der ikke skal laves 27 forskellige typer rapporter for hver udbyder i EU, hvilket heller ikke vil gavne gennemsigtigheden for forbrugerne. IT-branchen bemærker videre, at lovforslaget indeholder krav til, at detaljer omkring moderatorer og deres uddannelse skal indgå i rapporten. At oplyse om det nøjagtige indhold af en pågældende udbudt uddannelse, fx uddannelse inden for ekstremistiske grupper, vil ikke bare potentielt medføre en øget risiko for medarbejderne, men også risikere at underminere arbejdet med at holde visse aktører væk fra platformen. IT-Branchen mener, at en mere generel bekræftelse på udbud af relevant uddannelse i kombination med en dialog mellem tjenesteudbyderen og en relevant styrelse, vil tjene samme formål, men uden at risikere hverken platformens eller den individuelle medarbejders integritet. IT-branchen bemærker videre, at kravet om at give detaljerede oplysninger om indholdsmoderations-algoritmer vil fx muligvis ikke være realistisk for alle tjenestetyper, og vil kunne medføre adgang til oplysninger, der gør det muligt for fjendtlige aktører at omgå eller undergrave disse foranstaltninger.

Justitia bemærker, at loven bør begrænses til at have fokus på transparens og gennemsigtighed. Justitia er som udgangspunkt positiv over for, at tjenesteudbydere skal afrapportere om visse dele af deres indholdsmoderation efter egne retningslinjer, men at forpligtelsen om afrapportering af egne retningslinjer alene henvender sig til ulovligt indhold. Der vil derfor fortsat være et tomrum, hvor tjenesteudbydere frit kan foretage indholdsmoderation – med risiko for begrænsning af brugernes ytringsfrihed – uden at dette sker med gennemsigtighed.

RettighedsAlliancen peger på, at de indtil nu indvundne erfaringer med Ophavsretsloven viser det hensigtsmæssige i et konstruktivt samspil med tjenesteudbydere, og at der ikke har været behov for intensiv monitorering svarende til de detaljerede og omfattende krav om afrapportering som i lovforslaget.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker indledningsvist, at forudsætningen for, at rapporterne er sammenlignelige og dermed udgør et meningsfuldt datagrundlag for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, er at der er enslydende forpligtelser til rapporternes indhold.

Erhvervsministeriet bemærker, at de foreslåede § 8, stk. 1, 2. pkt., nr. 1-5, indeholder krav til tjenesteudbydere om, at bidrage med beskrivelser om deres egne retningslinjer, politikker og andre interne forhold. Bestemmelsen vedrører ikke de forpligtelser, som det foreslås, at tjenesteudbyderen tillægges ved dette lovforslag. I bemærkningerne hertil giver Erhvervsministeriet eksempler på, hvad disse beskrivelser kan indeholde, men fastsætter ikke minimumskrav til beskrivelserne. Det er således op til den enkelte tjenesteudbyder selv at bidrage med de relevante oplysninger.

Det fremgår af lovforslaget, at afrapporteringerne skal indeholde oplysninger om de personer, som foretager behandling af anmeldelser efter procedurerne, herunder deres sproglige kundskabsniveau, og oplysning om i hvilket omfang tjenesteudbyderen har understøttet dem med uddannelse og anden vejledning. Det vil altså sige, at platformene skal oplyse om sprogkundskaber, herunder hører eksempelvis også om det er dansksprogede moderatorer.

Erhvervsministeriet mener dog, at det er relevant at præcisere i lovforslaget, at afrapporteringen skal indeholde oplysninger om, hvor mange af moderatorerne, der taler dansk. Det vil efter Erhvervsministeriets vurdering derimod ikke være hensigtsmæssigt, at afrapporteringen skal indeholde oplysninger om, hvor moderatorerne er geografisk lokaliseret, da oplysningerne om disse personer bør være så overordnede som muligt, således at oplysningerne ikke er personhenførbare. Dette er af hensyn til de ansattes sikkerhed.

Endeligt bemærker Erhvervsministeriet, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i medfør af den foreslåede § 10, stk. 2, vil kunne kræve alle nødvendige oplysninger af en tjenesteudbyder, som en tjenesteudbyder har adgang til. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er således ikke afskåret fra at indhente oplysninger om andre forhold end de, der fremgår af den foreslåede § 8 om afrapportering.

8.23. Kontaktoplysninger

IT-branchen og LinkedIn kritiserer, at efterlevelse af kravet i § 9, stk. 1, om at afgive kontaktoplysninger på tjenesteudbyderen medfører en udpegning af individuelle medarbejdere, frem for dedikerede og ordentligt bemandede afdelinger. Det bemærkes, at det kan reducere kvaliteten af kommunikationen ved at etablere en ren postkassefunktion, eller sætte den enkelte medarbejder i en situation, hvor de ikke er i stand til at holde berettiget fri.

LinkedIn anbefaler, at der i stedet for 48 timers kravet i § 9, stk. 2, stilles krav om, at der er funktionsdygtige kommunikationskanaler mellem myndigheden og tjenesteudbyderne, og at der ikke må være uberettiget forsinkelser i tilbagemeldingen fra tjenesteudbyderen til myndigheden.

Kommentar

Det er ikke Erhvervsministeriets intention, at forpligtelserne i den foreslåede § 9 skal forstås således, at de angivne kontaktoplysninger skal være på en individuel medarbejder. Tjenesteudbyderne forpligtes til at afgive kontaktoplysninger på tjenesteudbyderen. De afgivne kontaktoplysninger skal sikre, at tjenesteudbyderen kan besvare henvendelser fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i overensstemmelse med den foreslåede § 9, stk. 2, og lovens bestemmelser i øvrigt.

8.24. Analyser

Dansk Erhverv bemærker til § 10, at det bør præciseres og afspejles af indholdet i DSA'en, således at virksomhederne har klarhed om, hvilke typer informationer, danske myndigheder kan bede dem om at udlevere.

DI mener, at det bør tilføjes til § 10, stk. 2, at oplysninger, der er stærkt personfølsomme, kun bør udleveres med en dommerkendelse.

IT-branchen bemærker, at loven giver en meget omfattende adgang for myndighederne til at kræve information fra tjenesteudbyderne, herunder med henblik på analyse.

Justitia bemærker, at offentlighedslovens regler om egen acces og aktindsigt ikke finder anvendelse på oplysninger optaget ved private aktører. Der opstår således et tomrum, hvor tjenesteudbyderne får frit spil til at regulere og fjerne brugernes indhold efter egne retningslinjer, uden at tjenesteudbyderen stilles til ansvar for, om indholdsmoderationen foretages med brugernes ytringsfrihed for øje.

LinkedIn mener, at lovforslaget bør specificere, hvilke typer af information, som de danske myndigheder kan indhente. LinkedIn mener, at lovforslaget skal specificere, at danske myndigheder ikke må indhente persondata om brugere eller indhold af brugerkommunikationer uden en dommerkendelse.

IT-Politisk Forening vil anbefale, at det i bemærkningerne til § 10, stk. 2, præciseres, at KFST ikke kan forlange personoplysninger om brugere på platformen udleveret til brug for analyser

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at det vil blive præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke er nødvendigt til opfyldelsen af oplysningsforpligtelsen, at deltageringsgraden gør det muligt, at man kan henføre de nødvendige oplysninger til individer. I det omfang at der er tale om personoplysninger skal databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens regler iagttages.

Erhvervsministeriet kan videre oplyse, at mange tjenesteudbydere allerede i dag foretager indholdsmoderation af både ulovligt, skadeligt og krænkende indhold på deres platforme, der f.eks. er udarbejdet på baggrund af ikke-bindende, frivillige ordninger. Indholdsmoderationen sker både ved, at tjenesteudbyderne anvender teknologi, der opsporer uvelkomment indhold og ved, at tjenesteudbyderne opretter kanaler, hvorved brugere og f.eks. pålidelige indberettere har mulighed for at anmelde indhold til tjenesteudbyderne, som de behandler efter deres egne retningslinjer. Forholdet mellem tjenesteudbyderne og deres brugere er således funderet på en almindelig privatretlig aftale, som tillader brugerne at ytre sig frit, men også tillader tjenesteudbydere at vælge, hvilket indhold, der skal optræde på deres platform.

8.25. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tilsyn

Dataetisk Råd finder, at lovforslaget kunne have større effekt, hvis det udbygges med en generel informations- og vejledningsforpligtelse for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forhold til spørgsmål vedrørende rettigheder, pligter og klagemuligheder på sociale medier mv.

Digitalt Ansvar bemærker, at det er vigtigt, at der gøres en særlig kommunikationsindsats fra styrelsens side om, at loven er kommet og borgerne har en klageadgang, hvis de ikke oplever, at deres indberetning håndteres korrekt og i tide.

Forbrugerrådet Tænk opfordrer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at sikre en løbende materiel stikprøvekontrol af den efterprøvelse, som sker hos tjenesteudbyderne. Enten hos myndigheden selv eller hos en uafhængig instans. Omkostningerne hertil kunne fx dækkes af tjenesteudbyderen. Forbrugerrådet Tænk finder, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bør være forpligtet til, når de bliver opmærksomme på ulovligt indhold, der ligger inden for deres eget ressortområde som fx overtrædelse af konkurrence- eller markedsføringsregler at tage sagen op af egen drift. Forbrugerrådet Tænk opfordrer til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, når de bliver opmærksomme på potentielle lovovertrædelser, som henhører under andre myndigheders ressortområder, som fx nedtagning af annoncer om salg af ulovlige produkter, gør den rette myndighed opmærksom herpå.

Frank Ulrich bemærker, at der bør indsættes prøvning ved styrelsens kontrolmyndighed.

IT-branchen og LinkedIn bemærker, at oplysninger om myndighedsprocedurer, såsom politianmeldelser og/eller klageprocesser med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, bør deles af den relevante offentlige myndighed og ikke en privat virksomhed, for at sikre en korrekt juridisk proces. I det tilfælde, hvor et krav om information om offentlige procedurer via tjenesteudbydere fastholdes, bør selve teksten til brugeren leveres af myndighederne for at sikre nøjagtighed og sammenhæng på tværs af platforme.

Justitia bemærker, at det i bemærkninger særligt bør fremhæves, at det alene vil være muligt at klage over processuelle forpligtelser. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har dermed ikke kompetence til materielt at efterprøve tjenesteudbyderens afgørelse efter § 5, stk. 13.

Red Barnet og Frank Ulrich bemærker, at der ikke er sat frister for sagsbehandlingstiden i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Der er behov for, at der er frister for begge parter, da det er hastigheden af sagsbehandlingen begge steder, der sikrer brugeren.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det er "hensigten, at erhvervsministeren vil fastsætte regler om, at der skal kunne foretages indberetning om manglende overholdelse af de processuelle krav, som følger af lovforslagets §§ 4-7, herunder mangler relateret til anmeldelsesproceduren, efterprøvelsesproceduren, overholdelse af tidsfrister og pligten til at afgive oplysninger i forbindelse med beslutningen om, hvorvidt indhold skal fjernes, blokeres eller fastholdes. Der lægges dog ikke op til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal kunne tage stilling til, om anmeldt indhold udgør ulovligt indhold, der efter lovforslagets § 5, stk. 1, skal fjernes eller blokeres."

Erhvervsministeriet bemærker, at det er intentionen, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil yde vejledning gennem bl.a. styrelsens websted om lovforslaget, og at styrelsen forventer at udarbejde vejledning om klageadgangen til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som også vil være offentligt tilgængelig.

Erhvervsministeriet anerkender intentionen bag at indføre sagsbehandlingsfrister for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens sager for at sikre hurtig handling. Det bemærkes hertil, at det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at sager, som opstår på baggrund af indberetninger eller af egen drift kan give anledning til undersøgelser hos styrelsen, som varierer i størrelse og kompleksitet, herunder at styrelsen kan have behov for at indhente oplysninger hos en tjenesteudbyder. Da der er tale

om et helt nyt sagsområde, er der ikke på nuværende tidspunkt grundlag for fastsætte sagsbehandlingsfrister for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tilsyn.

Erhvervsministeriet vurderer, at der ikke skal være mulighed for administrative rekurs af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser, men at den almindelige domstolsprøvelse ikke påvirkes af dette lovforslag.

Det bemærkes, at oplysninger om tjenesteudbydernes efterprøvelse indgår i afrapporteringer efter den foreslåede § 8. Erhvervsministeriet er af den opfattelse, at det derudover skal overlades til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen selv at vurdere, hvorledes styrelsens ressourcer bedst sikrer et effektivt tilsyn med tjenesteudbydernes overholdelse af den del af den foreslåede lovgivning, som styrelsen skal føre tilsyn med. Erhvervsministeriet tilslutter sig derfor ikke forslaget om, at styrelsen skal foretage en løbende materiel stikprøvekontrol af den efterprøvelse, som sker hos tjenesteudbydernes.

8.26. Digitalisering

Advokatrådet bemærker, at det fremgår af lovforslagets § 15, stk. 1, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen. Det synes at fremgå af lovforslagets forarbejder, at bestemmelsen er inspireret af § 10 i lov om digital post. Imidlertid forudsætter lov om digital post, at det er obligatorisk for borgere og virksomheder at have en digital postkasse til brug for modtagelse af post fra det offentlige, og retsvirkningen gælder kun post, der er sendt via denne løsning. Det er ikke tilfældet i dette lovforslag, hvor det fremgår af bemærkningerne, at reglen gælder enhver skriftlig kommunikation, der sker digitalt, herunder via e-mail, via den offentlige digitale postløsning eller på anden digital vis. Det er Advokatrådets opfattelse, at det er retssikkerhedsmæssigt særdeles betænkeligt, at offentlige myndigheder kan sende meddelelser med retsvirkninger på denne måde til virksomheder, uden at virksomhederne ved, hvordan der kommunikeres. På den baggrund foreslår Advokatrådet, at lovforslaget på dette punkt ændres. I stedet kan det overvejes at udarbejde en regel om, at digitale meddelelser, der er fremsendt via et it-system, som er fastsat i medfør af lovforslagets § 15, stk. 3, anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten i det pågældende it-system.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at den nuværende formulering af lovforslagets § 15, stk. 1, regulerer, hvornår en fremsendt digital meddelelse anses for at få juridisk bindende virkning, uanset om denne er kommet til modtagerens kundskab.

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt på baggrund af de indkomne hørings svar at supplere bestemmelsen med regler om den kommunikationskanal, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan anvende i henhold til stk. 1.

8.27. Bøder

Dansk Erhverv bemærker til § 17, at sanktioner – og bødeniveau – fastsættes i Danmark som alt overvejende hovedregel af domstolene og at i de helt særlige tilfælde, hvor særmyndigheder – uden involvering af politi, anklagemyndighed og domstole – får adgang til at afgøre straffesager ved bødeforlæg, forudsættes det, at »væsentlige retssikkerhedsmæssige hensyn« ifølge bl.a. Justitsministeriets lovkvalitetsvejledning, at sanktionsniveauet ligger fast. Tilsvarende krav gengives og uddybes bl.a. i lovbemærkningerne til den nuværende bestemmelse i konkurrencelovens § 23 j indsat ved L2021 207 hvoraf det bl.a. fremgår at »[...] det [vil] være en forudsætning for at udstede et udenretligt civilt bødeforelæg, at der foreligger fast retspraksis for det bødeniveau, som anvendes i sagen.« Da der endvidere er tale om særlovgivning, forventer Dansk Erhverv under alle omstændigheder, at bøder – i overensstemmelse med almindelige danske retsprincipper – kun kan anvendes, såfremt der er tale om groft uagtsomme eller fortsættelige overtrædelser af lovgivningen. Det bør fremgå klart og tydeligt, af lovgivningen og af bemærkningerne.

DI vurderer, at det er i strid med almindelige selskabsretlige principper at inddrage hele koncernen, hvor det er en konkret juridisk enhed, der har begået en overtrædelse og alene har ansvaret herfor. I disse tilfælde bør det være omsætningen på det konkrete forretningsområde hos tjenesteudbyderen, der er relevant for bødestørrelsen.

Digitalt Ansvar deler opfattelsen af, at bøderne skal have en afskrækkende effekt og finder det logisk, at lovforslaget tager udgangspunkt i ”procentdel af tjenesteudbyderens årlige koncernomsætning på verdensplan i det foregående regnskabsår korrigeret med andelen af tjenesteudbyderens brugere i Danmark”. Det anbefales dog, at der udarbejdes et skema med et par regneeksempler, hvor procentsatserne er omsat til danske kroner for fx Alphabet (Google) og Meta (Facebook).

Kommentar

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at det er nødvendigt for at kunne sikre tjenesteudbydernes effektive efterlevelse af de foreslåede forpligtelser i lovforslaget, at bøderne har en størrelse, der afspejler platformenes størrelse.

Erhvervsministeriet bemærker, at bødeniveauet er fastsat med inspiration i udkastet til DSA, hvor der tages udgangspunkt i en procentsats af den

samlede omsætning i det forudgående regnskabsår. Det er Erhvervsministeriets vurdering, at sanktionsniveauet for overtrædelser af den foreslåede lov skal ligge højt, så bøder kan have både en følelig og præventiv virkning. Det er ydermere Erhvervsministeriets vurdering, at bødeudmålingen skal stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne, og at bøderne skal have en størrelse, så de afskrækker tjenesteudbydere fra at overtræde de forhold, som følger af den foreslåede § 16, stk. 1.

Udgangspunktet for, at en myndighed kan anvende en beføjelse om udstedelse af administrative bødeforelæg, er, at fastsættelsen af bødens størrelse, er uden skønmæssige elementer af betydning. Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger forudsættes bødernes størrelse fastsat efter to modeller, der tager hensyn til bl.a. antallet af overtrædelser, evt. tidligere overtrædelser samt tjenesteudbyderens årlige omsætning. Tilsvarende modeller for beregning af bødestraffes størrelse anvendes for visse overtrædelser af hvidvaskloven, hvor Finanstilsynet efter hvidvasklovens § 78 a er tildelt beføjelse til at tilbyde at afgøre sagen ved en person eller virksomheds vedtagelse af et administrativt bødeforelæg, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er en betingelse for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens udstedelse af et administrativt bødeforelæg, at tjenesteudbyderen erkender sig skyldig i overtrædelserne og erklærer sig rede til at betale den bøde, der er angivet i bødeforelægget. Det indebærer, at der ikke vil kunne udstedes et administrativt bødeforelæg i tilfælde, hvor pågældende enten ikke erklærer sig skyldig eller ikke erklærer sig indforstået med at betale den bøde, der er angivet i bødeforelægget. På den baggrund finder Erhvervsministeriet ikke den foreslåede ordning for betænkelig.

Erhvervsministeriet bemærker, at henvisning til koncernen vedrører udmåling af størrelsen af bøden - hvilket ikke er selskabsretligt reguleret - og ikke selve strafsobjektet.

Erhvervsministeriet bemærker, at det vil være i strid med principperne for udarbejdelse af lovgivning i Danmark at nævne konkrete virksomheder ved navns nævnelse ved f.eks. i lovforslagets bemærkninger at angive regneksempler i forhold til anvendelsen af en konkret bødemodel beregnet ud fra en konkret navngiven virksomheds omsætning.

8.28. Ikrafttrædelsestidspunkt

Dansk Erhverv og Google bemærker, at forslaget tidligst bør kunne træde i kraft et år efter vedtagelse. Dette rykker ikrafttræden af dette forslag endnu tættere på den forventede ikrafttræden af DSA i Danmark, hvorfor det bør overvejes, om der er behov for at vedtage en dansk lov på et område, der om ganske kort tid bliver omfattet af fælleseuropæiske regler.

IT-branchen opfordrer til en forlængelse af fristen, som tidligst bør være d. 1. januar 2023.

LinkedIn vil gerne opfordre til en noget længere gennemførelsesperiode. I denne henseende er de forskellige typer sanktioner, der er beskrevet i kapitel 8 i den foreslåede lov, efter LinkedIns opfattelse ikke forholdsmæssige, og navnlig kombinationen af en kort gennemførelsesperiode og tilsynsmyndighedens foreslåede mulighed for at pålægge dagsbøder er bekymrende og uproportionel.

Kommentar

Det foreslås i § 19, stk. 2, at lovens §§ 4-7 træder i kraft 1. september 2022. Det er Erhvervsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse tillader tjenesteudbydere at indrette deres interne procedurer og it-opsætning for at kunne efterleve de foreslåede krav til oprettelse af en anmeldelsesprocedure og efterprøvelsesprocedure samt behandling af anmeldelser. Erhvervsministeriet bemærker hertil, at det anses hensigtsmæssigt, at den foreslåede § 13 om muligheden for at indberette til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen også først træder i kraft 1. september 2022, da indberetningsmuligheden vedrører §§ 4-7.

8.29. Post-evaluering af lovforslaget

DUF mener, at der skal foretages en evaluering af lovgivningen efter et par år. En evaluering kunne dertil have til formål at evaluere, hvorvidt tidsfristerne er passende til, at de digitale platforme har tid til at vurdere, hvorvidt indhold er ulovligt eller ej.

ISFE and EGDF mener, at det uundgåeligt vil føre til juridisk usikkerhed for tjenesteudbydere, der er usikre på det præcise omfang af deres retlige forpligtelser i Danmark efter DSA's ikrafttræden, herunder vil tjenesteudbydere have en usikkerhed om, hvornår og af hvem en efterfølgende evaluering af overensstemmelsen af bestemmelserne i lov om sociale medier med de vedtagne bestemmelser i DSA'en.

Kommentar

Erhvervsministeriet vurderer ikke, at der i lovforslaget skal indsættes en bestemmelse om, at lovforslaget skal vurderes inden for en årrække. Det bemærkes imidlertid hertil, at Erhvervsministeriet gennem de afrapporteringer, som gøres offentlige og afgives til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter den foreslåede § 8 blandt vil kunne skabe gennemsigtighed omkring, hvorvidt lovforslagets bestemmelser virker efter hensigten.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at der i forbindelse med DSA'ens fremtidige ikrafttræden vil skulle foretage en justering af lovforslaget. Erhvervsministeriet vil i forbindelse hermed skulle se på, om der vil være behov for at justere de dele af lovforslaget, som ikke måtte blive afløst af

DSA'en. Erhvervsministeriet vil præcisere dette i lovforslagets bemærkninger.

8.30. Solnedgangsklausul

Astrid Haug, Dansk Erhverv, DI, Google, ISFE and EGDF, IT-politisk forening, LinkedIn, Producentforeningen og IT-Branchen bemærker, at der i selve lovforslaget bør indsættes en solnedgangsklausul.

Meta mener, at udkastet til lovforslag, hvis det vedtages, specifikt bør angive hvert eneste element, der vil ophøre med at gælde, når DSA'en er vedtaget.

Kommentar

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at de danske myndigheder i forbindelse med DSA'ens ikrafttræden vil skulle foretage en justering af den foreslåede lov om regulering af sociale medier. Det er derfor Erhvervsministeriets vurdering, at det ikke er nødvendigt at indsætte en solnedgangsklausul i lovforslaget.

8.31. Forslag til nye tiltag

Børns Vilkår anbefaler til § 6, stk. 7, at hvis brugeren er registreret som under 18 år, skal der i formuleringen tages hensyn til dette, så svaret gives i et let forståeligt sprog, hvor det skal stå klart, hvordan anmelderen kan klage over afgørelsen. Derudover anbefales det, at det fremgår, hvor anmelderen kan henvende sig, f.eks. til BørneTelefonen m.fl., for at få støtte og rådgivning om de konsekvenser, den manglende nedtagning af materiale kan have. Børns Vilkår anbefaler, at brugere under 18 år som anmelder, skal få fast track til at få deres anmeldelse vurderet. Børns Vilkår anbefaler videre, at § 5, stk. 3, skal inkludere en undtagelse, hvis materialet indeholder et barn, der enten er der fysisk eller beskrevet, f.eks. ved navn, og anmelderen er det udstillede barn. At beskrive eller lægge uønskede videoer og billeder online anvendes af nogle til at udstille, chikanere og mobbe. Derfor skal tjenesteudbydere altid fjerne materiale af børn, hvis barnet anmoder om det, da man som barn ikke skal have materiale liggende online, som man ikke vil.

Dataetisk Råd bemærker, at lovforslaget ikke etablerer et uafhængigt klagenævn eller lignende, der kan behandle klager om at nedtage eller ikke nedtage indhold, der menes eller ikke menes at være klart ulovligt. Det betyder, at det er op til eventuelle skadelidte selv igennem retssager mv. at holde tjenesteudbydere ansvarlige for skadevoldende beslutninger. Loven indeholder ikke et klart svar på skadelidtes handlemuligheder i den forbindelse. Dataetisk Råd foreslår, at det overvejes nærmere og behandles i det endelige lovforslag, det forhold, at der ikke er den fornødne sikkerhed for, at en ren maskinel afgørelse vil have tilstrækkelig kvalitet til, at det bør overlades til tjenesteudbydere at vælge en ren algoritmisk afgørelsesform.

Dataetisk Råd peger på, at det kan overvejes om forslaget bør indeholde regulering af ansvaret for store tjenesteudbydere i relation til borgere, som lider skade, såfremt åbenbart ulovligt indholdet ikke fjernes rettidigt samt i forhold til brugere, hvis indhold fjernes uretmæssigt.

DI foreslår at benytte de metoder til fjernelse af indhold, der er i Digital Services Act (DSA). Her er der bl.a. en øget anvendelse af ”trusted flaggers”, som sikres en ”fast lane” til at anmelde ulovligt indhold og dermed fremmer en hurtig fjernelse.

Det Kriminalpræventive Råd anbefaler forebyggelsestiltag, herunder at man allerede fra 0. klasse prioriterer undervisning, der forebygger digitale krænkelse, og at undervisning i grænser, normer og adfærd på nettet fortsætter gennem hele skolegangen.

Fagbevægelsens Hovedorganisation foreslår, at der indarbejdes en bestemmelse i loven, der tydeliggør, at lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer og deres medlemmer, i det omfang de agerer inden for deres interesseområde, ikke kan udelukkes fra frit og uden restriktioner at varetage deres interesser. Det kan eventuelt kombineres med en undtagelse for straffelovsovertrædelser.

Finans Danmark foreslår, at reguleringen af sociale medier udvides til også at omfatte svindelreklamer på sociale medier.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det bør overvejes, hvorvidt tjenesteudbyderen bør pålægges en pligt til at orientere politiet, når der klages over åbenlyse alvorlige lovovertrædelser.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Konkurrence og Forbrugerstyrelsen overvejer at indføre en rapporteringspligt til politiet for de omfattede tjenesteudbydere, hvis udbyderne får kendskab til klart ulovligt indhold på deres platforme.

Frank Ulrich bemærker, at der er ikke indlagt nogen kompensationsordning for borgere som får fjernet lovligt indhold. Frank Ulrich bemærker, at udmåling af erstatning bør være i overensstemmelse med tjenesteudbydere-ns størrelse. Frank Ulrich bemærker, at der som minimum bør være indgivet politianmeldelse af forholdet (f.eks. upload af anmeldelseskvittering eller direkte foranledning fra politiet i grove sager), før indholdet kan fjernes.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der etableres et uafhængigt nævn med en dommer som formand, der – også af egen drift - kan vurdere konkrete og principielle sager om hvilken type indhold, der skal fjernes

eller blive efter lovudkastets § 5 for at øge beskyttelsen af borgernes retssikkerhed og ytringsfrihed.

Justitia anbefaler, at lovgiver opprioriterer politi- og anklagemyndigheds ressourcer i forhold til at efterforske og retsforfølge de groveste overtrædelser af straffeloven på sociale medier, med fokus på at straffe de personer der rent faktisk deler sådant ulovligt indhold. Det bemærkes videre, at regeringen kan overveje initiativer, der forpligter eller give tjenesteudbydere et incitament til at tilbyde deres brugere tilgængelige og anvendelige teknologiske løsninger, der giver den enkelte bruger større adgang til selv at filtrere det indhold, man bliver mødt med på sociale medier. Det bemærkes videre, at lovforslaget ikke opstiller retningslinjer for, hvordan tjenesteudbydere sikrer, at indholdsmoderationen foretages i overensstemmelse med brugernes ytringsfrihed.

LinkedIn opfordrer de danske myndigheder til at gøre det klart, at udbydere vil være fritaget for ansvar i henhold til dansk ret for a) enhver handling, de træffer i begrundet god tro for så vidt angår, at en sådan handling er i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til den foreslåede lov, og b) hvis en udbyder beslutter ikke at fjerne indhold på grundlag af en begrundet god tro om, at den foreslåede lov tillader udbyderen at træffe sådanne foranstaltninger.

Red Barnet mener, at brugeren bør kunne anmelde på dansk, herunder at de platforme, der allerede har dansksprogede anmeldelfunktioner, bliver ved med det og udbygger det, og at de, der ikke har det, sørger for at oversætte deres anmeldelfunktioner. Red Barnet bemærker, at loven ikke stiller krav til lokalsprog hos moderatorer. Det gør det svært for brugerne at beskrive kontekst for det ulovlige indhold, hvis der ikke er moderatorer, der forstår dansk kontekst og sprog. Red Barnet kender fx til, at brugere i grupper på digitale platforme, der dyrker selvskade, lykkes med at omgå reguleringsfiltre af deres indhold om selvskade ved at dele billeder af fx hundehvalpe, men hvor billedteksten beskriver selvskade. Selvom opslaget bliver anmeldt, bliver det ikke fjernet, da billedet er harmløst. Red Barnet opfordrer kraftigt til, at det anmeldte materiale ikke skal være synligt i platformens behandlingstid. Hvis anmeldt materiale fjernes eller blokeres i sagsbehandlingstiden, vil man i høj grad kunne forhindre videredeling og spredning. Omvendt er fx syv dage meget lang tid for ulovligt materiale at ligge frit tilgængeligt, og der vil være alt for stor risiko for videredeling. En regel om, at anmeldt materiale straks fjernes uden at afvente behandlingen vil muligvis gøre det mere attraktivt for platformen med en hurtig sagsbehandling.

Kommentarer

I forhold til anvendelsen af trusted flaggers bemærkes, at alle efter lovforslaget har mulighed for at anmelde ulovligt indhold, dvs. f.eks. borgere,

myndigheder og organisationer, og at tjenesteudbydere efter forslaget er forpligtet til at nedtage ulovligt indhold hurtigt, dvs. efter 24 timer, 7 dage eller 14 dage, uanset hvem der anmelder. Lovforslaget er et første skridt på vejen mod at sikre et sikkert, forudsigeligt og pålideligt onlinemiljø og regeringen er positive over for en øget anvendelse af trusted flaggers. Regeringen støtter i forhandlingerne om DSA op om anvendelsen af trusted flaggers med henblik på at have udvalgte samarbejdspartnere til at gøre opmærksom på ulovligt eller uønsket indhold. Det er forventningen og regeringens ønske, at dette bliver en del af den kommende EU-regulering på området.

I forhold til forslaget om, at brugere under 18 år som anmelder, skal få fast track til at få deres anmeldelse vurderet, bemærkes det, at forslaget fastsætter nogle meget klare tidsfrister. Erhvervsministeriet mener på den baggrund, at lovforslaget sikrer, at alle anmeldelser, også dem, der kommer fra børn, vil blive behandlet hurtigt.

I forhold til forslaget, om, at der kan overvejes initiativer, der forpligter eller giver tjenesteudbydere et incitament til at tilbyde deres brugere tilgængelige og anvendelige teknologiske løsninger, der giver den enkelte bruger større adgang til selv at filtrere indhold, eller at opstille retningslinjer for, hvordan tjenesteudbyderne sikrer, at indholdsmoderationen foretages i overensstemmelse med brugernes ytringsfrihed, bemærkes, at formålet med lovforslaget er at sikre tjenesteudbydere forpligtes til at etablere en brugervenlig procedure for håndtering af anmeldelser over ulovligt indhold, herunder krav om, at tjenesteudbyderne på baggrund af anmeldelser skal træffe beslutning om at fjerne, blokere eller fastholde indhold inden 24 timer efter modtagelse af en anmeldelse. Forslaget hindrer dog ikke tjenesteudbydere i selv at udvikle sådanne mekanismer eller retningslinjer som foreslået.

I forhold til forslaget om, at reguleringen af sociale medier udvides til også at omfatte svindelreklamer på sociale medier bemærkes, at de omfattede tjenesteudbydere efter forslaget forpligtes til at nedtage alt ulovligt indhold i forhold til gældende dansk ret. Såfremt en svindelreklame konkret vurderes at være ulovlig, fx i strid med markedsføringslovens forbud om vildledende reklamer, vil forholdet være omfattet af lovens krav om nedtagning.

I forhold til forslaget om, at tjenesteudbydere bør pålægges en pligt til at orientere politiet, når der klages over åbenlyse alvorlige lovovertrædelser bemærkes, at der med lovforslaget lægges op til, at brugeren ved anmeldelse af ulovligt indhold til tjenesteudbyderen bliver oplyst om, at vedkommende kan indgive en anmeldelse til politiet over indholdet, og hvor anmelder kan få yderligere oplysninger om dette. Lovforslaget lægger desuden op til, at tjenesteudbyderen f.eks. kan vejlede anmelderen om, at vedkommende kan få yderligere information om anmeldelse af et strafbart forhold på politiets hjemmeside: politi.dk/anmeld-kriminalitet. Endvidere

fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at tjenesteudbyderen bør vejlede anmelderen om, at anmeldelsen bør indgives til politiet hurtigst muligt. Det bemærkes, at lovforslaget ikke ændrer på, at brugere – som hidtil – altid kan anmelde ulovligt indhold direkte til politiet.

Det kan supplerende oplyses, at det med den seneste flerårssaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi (2021-2023) er besluttet at styrke politiets digitale tilstedeværelse. Der vil i den forbindelse blive etableret en digital patruljeenhed, der bl.a. skal patruljere synligt i åbne grupper på sociale medier på internettet for at forebygge kriminalitet, f.eks. digitale krænkelse eller som led i en tryghedsskabende indsats. Den digitale patruljeenhed vil ligeledes kunne understøtte efterforskningen af kriminalitet begået online.

I forhold til forslaget om at etablere et uafhængigt nævn med en dommer som formand, der kan behandle klager over nedtagning eller ikke nedtagning af ulovligt indhold bemærkes, at der med lovforslaget følger en forpligtelse for de omfattede tjenesteudbydere til selv at etablere en klageadgang for nedtagning eller ikke nedtagning af ulovligt indhold.

Regeringen støtter i de igangværende forhandlinger om DSA'en, at de omfattede tjenesteudbydere skal etablere klagebehandlingsmekanismer og mulighed for udenretslig tvistbilæggelse, og det er dermed forventningen, at der vil blive etableret klagesagsmekanismer og mulighed for udenretslig tvistbillæggelse ved DSA'ens ikrafttræden. Det bemærkes videre, at lovforslaget ikke ændrer ved de muligheder for domstolsprøvelse, som eksisterer i dag.

I forhold til forslaget om, at der indarbejdes en bestemmelse i loven, der tydeliggør, at lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer og deres medlemmer, i det omfang de agerer inden for deres interesseområde, ikke kan udelukkes fra frit og uden restriktioner at varetage deres interesser, og at dette eventuelt kan kombineres med en undtagelse for straffelovsovertrædelser, bemærker Erhvervsministeriet, at sådanne organisationer bør kunne varetage deres medlemmers interesser uden at komme i konflikt med straffeloven, og at det derfor ikke vurderes hensigtsmæssigt at indsætte en sådan undtagelse.

I forhold til bemærkningen om, at der ikke er den fornødne sikkerhed for, at en ren maskinel afgørelse vil have tilstrækkelig kvalitet til, at det bør overlades til tjenesteudbyderne at vælge en ren algoritmisk afgørelsesform bemærkes, at tjenesteudbyderen efter forslaget i forbindelse med nedtagningen af ulovligt indhold blandt andet skal begrunde, hvorfor indholdet er nedtaget/ikke nedtaget, ligesom det skal angives, efter hvilke regler indholdet er fundet ulovligt. Dette vil efter Erhvervsministeriets vurdering kræve en moderation, som ikke er ren maskinel.

I forhold til forslaget om forebyggelsestiltag, herunder at man allerede fra 0. klasse prioriterer undervisning, der forebygger digitale krænkelse, og at undervisning i grænser, normer og adfærd på nettet fortsætter gennem hele skolegangen, bemærkes, at regeringen sammen med en bred kreds af Folketingets partier i december 2021 blev enige om at afsætte 52,5 millioner kroner til en national indsats for digital dannelse af børn og unge. Indsatsen består af tre spor; Den Digitale Trafikklub for Børn og Unge, der skal klæde børn og unge på til at begå sig trygt og sikkert på internettet, udarbejdelse af undervisningsmateriale og -forløb om digital dannelse, som lærere og undervisere kan lade sig inspirere af i undervisningen samt skolepatruljer for digital færdselssikkerhed, hvor elever, lærere, undervisere og forældre udpeges og uddannes til at understøtte en sund digital kultur på landets uddannelsesinstitutioner.

I forhold til bemærkningen om virksomhedernes erstatningsansvar, kan det oplyses, at lovforslaget ikke har indflydelse på anvendelsen af dansk rets almindelige regler om erstatningsansvar.

I forhold til bemærkningen om, at der bør stilles krav om dansk indholdsmoderation, særligt klart sprog, når der kommunikeres med personer under 18 år samt henvisning til fx Børnetelefonen, anerkender Erhvervsministeriet disse problematikker, men forslagene falder imidlertid ikke inden for lovforslagets primære formål.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ved anvendelsen af nye teknologier og sociale medier mv. følger en række muligheder, men også en lang række udfordringer, og at Erhvervsministeriet med dette lovforslag tager sigte på at løse en delmængde af disse problemstillinger ved at fokusere på nedtagning af indhold, der er ulovligt efter gældende dansk ret. Det bemærkes videre, at det i videst mulig udstrækning tilstræbes, at lovforslaget flugter med den kommende EU-regulering på området (DSA) og dermed, at der i mindst muligt udstrækning stille krav til tjenesteydere, der ikke også udspringer af DSA'en.

I forhold til forslaget om, at det anmeldte materiale ikke skal være synligt i platformens behandlingstid bemærkes, at Erhvervsministeriet finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, såfremt adgangen til materiale forhindres, inden det er vurderet ulovligt. Det bemærkes videre, at de i lovforslaget fastsatte tidsfrister, herunder en tidsfrist på 24 timer for nedtagning af åbenlyst ulovligt indhold, skal være med til at sikre, at indhold, der vurderes ulovligt, nedtages meget hurtigt.

8.32. Tekstnære bemærkninger

IT-Politisk Forening bemærker, at det er anført i lovforslagets bemærkninger, at hvis indholdet tidligere har været vurderet af tjenesteudbyderen, vil det umiddelbart ikke kræve en nærmere undersøgelse for tjenesteudbyderen at træffe en afgørelse om det samme indhold igen. Den bemærkning

overser imidlertid fuldstændigt, at spørgsmålet om lovligheden af indhold meget vel kan afhænge af den kontekst som det indgår i.

Børns Vilkår anbefaler, at det anvendte term 'forældre' enten fortolkes bredt eller udskiftes til 'omsorgspersoner', så f.eks. pædagoger på døgninstitutioner, plejeforældre mfl. kan hjælpe barnet.

Red Barnet opfordrer til at tage termen 'børneporno' ud af teksten i lovforslaget og i stedet anvende termene: overgrebsbilleder af børn, overgrebsmateriale med børn eller dokumenterede seksuelle overgreb mod børn.

Rettighedsalliancen bemærker, at det tydeligt bør fremgå af '*Almindelige bemærkninger 1. Indledning*', at lovforslaget alene foregriber en forholdsvis begrænset del af DSA-udkastet. Det bør eksplicit fremgå, at lovforslaget ikke tilsigter at berøre efterfølgende implementering af centrale bestemmelser i DSA, eksempelvis vedr. koordinatorene for digitale tjenester (DSC), erhvervsdrivendes sporbarhed (KYBC - 'Know Your Business Customer') og 'pålidelige indberettere/trusted flaggers'.

Advokatrådet bemærker, at lovforslaget rent lovteknisk indeholder nogle uhensigtsmæssigheder med mange krydshenvisninger til bestemmelser, som udgør undtagelser til andre bestemmelser. Advokatrådet skal opfordre til, at man rent lovteknisk overvejer, om lovforslaget kan udarbejdes uden alle disse krydshenvisninger.

Trykkefrihedsselskabet bemærker, at lovforslaget ikke indeholder konkrete tiltag til at beskytte borgerne mod techgiganternes (politiske) censur af lovlige ytringer. Trykkefrihedsselskabet foreslår derfor denne formulering som tilføjelse til formålsbestemmelsen i lovforslagets § 1:

"Loven om regulering af sociale medier bygger på princippet om borgernes fuldstændige ytringsfrihed for lovlige og demokratiske ytringer under ansvar for domstolene.

Det er ikke sociale mediers opgave med censur og indholdsmoderation at beskytte enkeltpersoner eller grupper mod synspunkter, idéer eller meninger, som personer eller grupper måtte være uenige i eller endda måtte finde krænkende. Sociale medier bærer et ansvar for at fremme en fri og frygtløs debat og for at beskytte denne ytringsfrihed, når andre forsøger at begrænse den.

Dårlige idéer på sociale medier skal imødegås gennem fri debat og åben diskussion og ikke gennem censur. Således skal sociale medier tage konkrete skridt for at sikre overholdelsen af Grundlovens § 77: 'Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde påny indføres'.

Bestemmelser i Loven om regulering af sociale medier til forhindring af ulovligt indhold kan og bør ikke misbruges til politisk censur mod anderledes tænkende og uklare begreber som "hadefuld tale" eller subjektive følelser af at være blevet krænket over anderledes synspunkter på sociale medier kan på ingen måde retfærdiggøre censur på sociale medier."

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at bestemmelserne om tidligere vurderet indhold udgår, da Erhvervsministeriet vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt, at tjenesteudbyderen generelt træffer en beslutning om anmeldt indhold.

Erhvervsministeriet bemærker, at der umiddelbart ikke er et behov for at fortolke termen 'forældre' bredt, da det kun er ment som et eksempel. Det foreslås således, at anmeldelsesproceduren skal kunne anvendes af alle personer med adgang til det konkrete indhold, dvs. også andre omsorgspersoner for barnet m. fl.

Erhvervsministeriet bemærker videre, at ordet "børneporno" vil blive taget ud af lovforslaget og erstattet af den foreslåede terminologi.

Erhvervsministeriet foreslår ikke at tilrette bemærkningerne, således, at det eksplicit fremgår, at lovforslaget ikke tilsigter at berøre efterfølgende implementering af centrale bestemmelser i DSA, eksempelvis vedr. koordinatorene for digitale tjenester (DSC), erhvervsdrivendes sporbarhed (KYBC - 'Know Your Business Customer') og 'pålidelige indberettere/trusted flaggers'. Erhvervsministeriet mener ikke, at der er praksis for, at man i danske lovforslag oplister ikke vedtagne bestemmelser i udkast til EU-forordninger.

Erhvervsministeriet bemærker, at hensigten med krydshenvisninger i lovforslaget er, at skabe klarhed for læseren over lovforslagets samlede forpligtelser, herunder at der kan være undtagelser til visse forpligtelser i loven.

Erhvervsministeriet bemærker, at lovforslagets formålsbestemmelse udover at knytte sig til de foreslåede forpligtelser i loven også skal være et pejlemærke for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen tilsyn.